

MENSA

číslo 5/2021

Vážení mensané,

navzdory nepříznivé situaci běží mensovní život téměř normálně a daří se uskutečňovat mnoho krásných akcí. Jistě jste zaznamenali, že na přelomu července a srpna proběhla velká společenská akce – EMAG v Brně. Jsme rádi, že se akci i přes roční odklad podařilo uskutečnit, a zaznamenali jsme mnoho pozitivních ohlasů od účastníků. Dovolte mi, abych i vaším jménem poděkoval všem organizátorům a mnoha dobrovolníkům, bez jejichž účasti by tuto akci nebylo možné realizovat. Děkuje!

Počínající podzim není jen dobou, kdy začíná škola, ale i dobou, kdy Mensa pro žáky a studenty pravidelně pořádá soutěž Logická olympiáda. Na to, kolik soutěžících se letos do soutěže zapojí a kdo nakonec v jednotlivých kategoriích zvítězí, si budeme muset ještě nějakou dobu počkat. Pokud byste se chtěli být přímo u toho a na přípravě Logické olympiády jste se chtěli podílet, určitě můžete. Pro organizování krajských kol i finále je potřeba mnoho dobrovolníků a role v týmu se najde i pro vás.

Pokud by se snad náhodou stalo, že by vás žádná z akcí v mensovním kalendáři nezaujala, není nic snazšího než uspořádat nějakou akci vlastní.

Krásné babí léto a brzy na viděnou.

Martin Sedláček
martin.sedlacek@mensa.cz
+420602392662

Časopis Mensy ČR „Mensa“ je dvouměsíčník. Číslo 5/2021 (říjen-listopad), ročník XXIX, vychází 15. října 2021 v nákladu 5 200 výtisků. **Uzávěrka prosincového čísla je 5. prosince 2021.**

Časopis připravuje redakce časopisu Mensy, za zveřejnění nebo nezveřejnění příspěvků odpovídají vedoucí jednotlivých rubrik, za sestavení časopisu šéfredaktor. **Příspěvky, připomínky a dotazy prosím zasílejte na adresu redakce@mensa.cz.** Redakce si vyhrazuje právo články v případě potřeby upravit nebo zkrátit.

Články v časopise představují díla, názory, myšlenky nebo nabídky jednotlivých autorů a nemusejí vyjadřovat postoje jiných mensanů ani orgánů Mensy ČR, není-li výslovně uvedeno jinak. Obsah tohoto časopisu může být volně přebírán všemi ostatními publikacemi Mensy za předpokladu uvedení zdroje, není-li výslovně uvedeno jinak. Obsah publikovaný na **casopis.mensa.cz** je šířen pod licencí Creative Commons.

Aktuální číslo časopisu je k dispozici v elektronické podobě na webu www.mensa.cz. Archiv všech čísel, včetně časopisů Mensy International, naleznete na intranetu Mensy **intranet.mensa.cz**. Časopis je zasílán všem členům Mensy ČR, nečlenové si jej mohou předplatit za 250 Kč ročně. Změny adresy a dotazy na předplatné prosím zasílejte na adresu **sekretarka@mensa.cz**.

Vydavatel: Mensa ČR, Španielova 1111, 163 00 Praha 6; **Tisk:** Typos, tiskařské závody, s.r.o., Podnikatelská 1160/14, 320 53 Plzeň; **Grafika:** Ateliér Falátek, s.r.o., Prokopova 2219/19, Jižní Předměstí, 301 00 Plzeň; **ISSN** 1211-8877; Evidence periodického tisku MK ČR E 22252; © Mensa České republiky, 2020; Printed in the Czech Republic.

Na tomto čísle se podíleli: Iva Berčíková, Filip Cimburek, Martina Týna Doležalová, Marcela Fatrová, Lenka Filová, Ladislav Frankl, Marta Frydrychová, Fay Frydryňová, Dušan Fürst, Dana Havlová, Petra Holubová, Lýdia Jasenská, Iveta Jelínková, Václav Kořínek, Zuzana Kořínková, Hana Kotinová, HOnza Koudelka, Tomáš Kubeš, Vladimír Kutálek, Vladka Laštůvková, Petr Mazal, Lucie Měchurová, Kristýna Mothejzík, Jitka Nováková, Zdenka Pániková, Zuzana Poláková, Petr Psutka, Milada Pytelová, Jiří Rak, Martin Sedláček, Jana Soukupová, Anna Šolcová, Vítek Švachouček, Marta Švachoučková, Pavel Terber, Jana Tillová, Kateřina Vágnerová, Eva Vavřínová, Pavel Vlašánek, Jiřina Vlková, Stanislav Wolf, Jana Unruhová, Soňa Zbytowská, Marek Zdražil.

| 2-3 |

Slovo předsedy

Editorial

| 4 |

Krátce z Rady Mensy

Ombudsman a jeho role v Mense ČR

| 5 |

Výsledky fotografické soutěže

| 6 |

Logická olympiáda 2021

| 8 |

Víkend pro dobrovolníky 2021

| 10 |

Začátek školního roku na Mensy gymnáziu

| 11 |

Za jak dlouho se „uvaříme“ v uzavřeném autě?

Vážení čtenáři,

vítejte u říjnového časopisu Mensa.

Hvězdy byly o prázdninách mensovním akcím příznivě nakloněny, podařilo se jich tedy uskutečnit celou řadu – články o některých z nich najdete na následujících stránkách, stejně jako optimistické plány na akce podzimní. Budeme všichni svorně doufat, že se všechny včetně Logické olympiády letos podaří uskutečnit podle původního plánu.

Dozvíte se také, jak proběhl začátek školního roku na Mensa gymnáziu, jak dopadla letošní fotografická soutěž nebo k jakému výsledku došly děti z klatovského klubu nadaných dětí LogIQ, když experimentálně zjišťovaly, jak rychle se teplota v zaparkovaném autě stane neúnosnou. Pokračuje také seriál Mensantrop – tentokrát s Magdou Čavojskou, mimo jiné o nadaných dětech v českých školách a metodě NTC.

V neposlední řadě si také můžete počíst, kdo nese vinu za váš nedostatek sebeovládání, když musíte čelit sušenkám nebo prokrastinaci (spoiler: můžou za to opice), dozvědět se, co se děje v Mense International, nebo si zaluštit v Bystříně.

Přeji příjemné čtení!

Zuzana Kořínková
zuzana.korinkova@mensa.cz
+420 776 288 979

|12|
Mensantrop: Magdalena Čavojská

|16|
Mozek mensana, nebo mozek opice

|20|
Mensa a inteligence v médiích

|21|
Noví členové

|22|
Kalendář akcí

|23|
Historické okénko

|24|
Reakce na akce

|32|
Z Mensa World Journal

|36|
Skupinové pojištění

|38|
Tvorba mensanů

|43|
Děti dětem

|41|
Výsledky dětské fotografické soutěže

|42|
Bystřilna

Řádková inzerce

|43|
Adresář

Obsah

Krátce z Rady Mensy

Petr Mazal

Další zasedání Rady Mensy proběhlo 5. září v domovském CIIRC-u, opět s možností případného on-line přístupu. Zasedání bylo provázeno hned dvěma zpestřeními, po prasklém vodovodním potrubí následoval požární poplach s evakuací. Navzdory tomu se povedlo jednání ukončit beze ztrát.

Znovu jsme se – tentokrát hlouběji – věnovali nové organizaci dokumentů Rady na sdílených Google discích, opět jsme se bavili i o doplnění pravidel Čestného uznání. Byla prodiskutována i aktuální verze plnění mensovního rozpočtu, došlo i na změny v organizaci mensovní administrativy. Komise pro rozvoj nás informovala o průběhu

i o výstupech z proběhlého Dne mensovních dobrovolníků, námětů na vylepšení je celá řada. Zprávu o stavu příprav nového testu pro dospělé předložila Komise pro testování. Na návrh Komise pro propagaci a marketing došlo k organizačním a personálním změnám, novou tajemnicí pro sociální síť se stává Dita Šamlová. Rada Mensy schválila výši členských příspěvků na rok 2022, zůstávají stejné jako letos. Vyslechli jsme i informace

o proběhlých a připravovaných akcích – o celostátním setkání, Logické olympiádě či o konferenci Vzdělání pro budoucnost. Věříme, že do žádné z těchto akcí nezasáhne nic mimořádného.

Kompletní zápis z jednání je jako vždy publikován na intranetu Mensy ČR.

Příští jednání RM se uskuteční v sobotu 6. listopadu v 10:00 v Českých Budějovicích.

Zápisy ze zasedání Rady Mensy ČR

a další důležité dokumenty naleznete na intranet.mensa.cz

pod záložkou **Dokumenty Mensy – Zápisy z RM**

Ombudsman a jeho role v Mense ČR

Marta Švachoučková, ombudsman@mensa.cz

Změnou stanov schválenou na Valné hromadě dne 14. 6. 2020 byl v Mense ČR zaveden institut ombudsmana. Tato změna vycházela z požadavku Mensy International a z jejích vzorových stanov byla také převzata úprava postavení ombudsmana v Mense ČR. Jeho úkolem je snaha o řešení sporů uvnitř Mensy.

Na ombudsmana se může obrátit kterýkoli člen Mensy, který se dostal do konfliktu s jiným členem či orgánem Mensy, a požádat jej, aby napomohl vyřešení takového konfliktu. Do rozepře ombudsman vstupuje vždy na žádost některé ze stran, a pokud

se na tom účastníci výslovně nedohodnou, spor nerozhoduje, ale snaží se činit kroky k jeho vyřešení. Ombudsman tedy neplní roli soudce, náplň jeho funkce se spíše blíží činnosti mediátora. Za účelem řešení sporu ombudsman shromažďuje fakta a záznamy, může pořádat slyšení, která považuje za vhodná, a na jejich podkladě vydávat svá zjištění a závěry. Při těchto činnostech může plně spolupracovat se všemi členy Mensy.

Na žádost všech stran sporu může ombudsman působit i jako rozhodce. V takovém případě jeho činnost vychází z principů rozhodčího řízení, ve kterém strany

předkládají tvrzení a důkazy k podpoře svého stanoviska. Na jejich podkladě je pak vydáno rozhodnutí, které je pro všechny strany závazné.

Pro komunikaci s ombudsmanem byla zřízena emailová adresa ombudsman@mensa.cz, na které jsou přijímány podněty členů. Po prostudování podnětu a zjištění všech podstatných skutečností pak ombudsman podle povahy sporu kontaktuje druhou stranu, člena Rady, do jehož působnosti podnět spadá, či jinou kompetentní osobu a činí kroky potřebné k tomu, aby napomohl účastníkům nalézt řešení. Svá zjištění a závěry pak podává všem zúčastněným stranám a Radě a v případě potřeby může doporučit i sankce nebo jiná nápravná opatření.

Jakožto první ombudsmanka jmenovaná Radou Mensy věřím, že zavedení institutu ombudsmana přispěje k udržení dobrých vztahů mezi členy, kteří budou Mense nadále vnímat jako přátelské prostředí, ve kterém spolu mohou existovat lidé různých názorů a zájmů.

V sobotu 11. 9. 2021 si na zámku v Ratměřicích řekli své ANO mensané Tomáš Kubeš a Lucie Leišová.

foto: Anna Šolcová

Valná hromada MS Pardubice

Eva Vavřínová

Dne 7. srpna 2021 se konala v netradičním místě v Dolní Dobručce valná hromada MS Pardubice. Cílem VH bylo zvolit předsedu, místopředsedu, pokladníka, správce webu MS a také koordinátora MS pro vítání nových členů. Volba samotná proběhla bez problémů.

Ptáte se, jak to v Pardubicích dopadlo? Předsedkyní a zároveň pokladníkem MS byla zvolena Eva Vavřínová. Místopředsedkyní Jana Havlová a koordinátorem pro vítání nových členů Lenka Filová. Novým správcem webových stránek MS se stal Vojtěch Fila. Všem zvoleným gratulujeme.

Výsledky mensovní fotografické soutěže

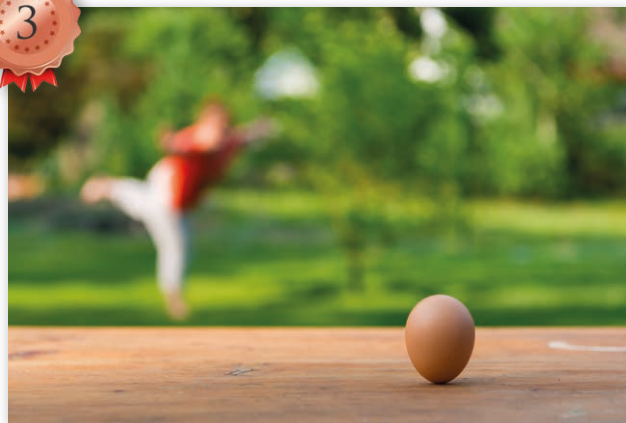
Hrdlička a holubička (Ivana Danielková)

Rockin' (HOnza Koudelka)

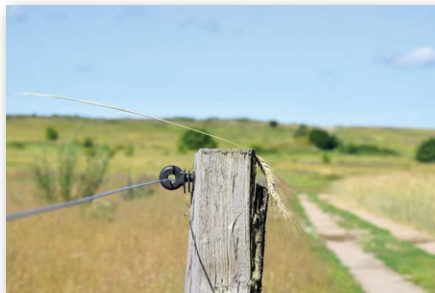
Egg of Columbus (HOnza Koudelka)

Červené šídélko ruměnné
(Ivana Danielková)

Na hraně
(Dita Tarbajová)

Rovnováha mezi lidmi a krajinou
(Anežka Dostálová)

LOGICKÁ 2021 OLYMPIÁDA

Zuzana Poláková, Petr Mazal, foto: archiv LO

Během září probíhala už tradiční registrace do nového, již čtrnáctého ročníku Logické olympiády.

Soutěžní kategorie zůstávají stejné jako v předchozích letech: MŠ (předškoláci), A1 (prvňáci), A2 (druháci), A (3. až 5. třída ZŠ), B (2. stupeň ZŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií) a C (střední školy).

Celkový počet soutěžících v letošním ročníku soutěže je opět velmi vysoký, zaregistrovalo se 75 237 soutěžících z 3 286 škol.

I letos pokračovala soutěž pro školy. Pět škol s největším počtem registrovaných žáků v kategoriích A, B a C získalo od Mensy jako dárek deskovou hru. Vítězi jsou 25. ZŠ, Chválenická 17, Plzeň (kategorie A), ZŠ a MŠ, U Školy 386, Pozoří (kategorie B), a SPŠ strojnická a SOŠ prof. Švejcara, Klatovská 109, Plzeň (kategorie C).

Během registrace proběhla i korespondenční soutěž, tentokrát o hlavolamy. Z cen se mohou těšit Kristýna Mlejnecká (kategorie MŠ+A1+A2), Natálie Medunová (kategorie A), Sona Vachová (kategorie B) a Kristýna Krejčová (kategorie C), které byly vylosovány z úspěšných řešitelů. Gratulujeme!

Základní kola, ve kterých na soutěží čekají logické úlohy řešené online na webu soutěže, proběhnou jako vždy během října. Nejlepší řešitelé z kategorií A, B a C pak postoupí do krajských kol, která – pokud to epidemiologická situace dovolí – plánujeme prezenčně ve všech krajích v pátek 5. listopadu 2021. Nejlepší řešitelé z kategorie MŠ postoupí ve vybraných okresech do prezenčních okresních kol, která se budou konat 15. listopadu 2021. Soutěžící z kategorie A1 a A2 absolvují pouze základní kolo.

Přejeme všem
soutěžícím mnoho
úspěchů při řešení.

Jsme rádi, že se při přípravě krajských kol opět můžeme spolehnout na zkušený tým krajských koordinátorů (krajánků). Krajská kola koordinují: Iva Berčíková, Petra Pavelková – Ústecký kraj, Zuzana Poláková – Praha, Tomáš Blumenstein a Ludmila Děcká – Olomoucký kraj, Petr Čavojský – Karlovarský kraj, Jana Havlová – Pardubický kraj, Věra Hellerová – Plzeňský kraj, Hana Kotinová – Liberecký kraj, Marta Kubánková – Královéhradecký kraj, Pavla Plávková, Lucie Malechová a Marta Frydrychová – Jihočeský kraj, Martina Doležalová – Kraj Vysočina, Jan Ivanovský – Zlínský kraj, Jiří Šmach – Moravskoslezský kraj, Soňa Zbytowská – Jihomoravský kraj a Petr Štěpán – Středočeský kraj. Rádi bychom o pomoc při organizaci krajských kol požádali i vás. Oceníme ochotné dobrovolníky, kteří nám v den konání krajského kola pomohou s organizací, zadáváním i vyhodnocením testů. Ozvěte se prosím přímo výše uvedeným koordinátorům krajských kol ve vašem kraji nebo na email info@logickaolympiada.cz.

Pomáhat můžete samozřejmě i při finále, které čeká na nejúspěšnější řešitele z krajských kol. Toto vyvrcholení letošního ročníku je naplánováno na 29. listopadu 2021 v reprezentativních prostorách Míčovny Pražského hradu. Zájemce o pomoc vyzýváme rovněž k odběru zpráv z konference SIGu Logická olympiáda, kam budou posílány další informace.

Generálním partnerem soutěže je opět nadace The Kellner Family Foundation a škola Open Gate, významnými partnery soutěže jsou Nadace RSJ, AV Média, Albi a Asociace pro lepší ICT řešení. Soutěž finančně podporuje i řada krajů, měst a dalších partnerů. Mediálními partnery jsou Novinky.cz a Právo.

Open
Gate
School

The Kellner
Family
Foundation

albi

RSJ Foundation

AV MEDIA
komunikace obrazem

ASOCIACE
ZA LEPŠÍ ICT ŘEŠENÍ

SOLITEA

INZERCE

www.MensaShop.cz

Na podzimní výlety s mensovním hrnkem

Praktický nerezový hrneček s logem Mensa je
opatřen karabinou pro snadné přichycení na
batoh. Hodí se na turistiku i cyklistiku.
Ke koupi na **mensashop.cz**.

oblečení
gadgets
poukazy
vizitky
knihy
a další

Víkend pro dobrovolníky 2021

Jana Unruhová, foto: HONza Koudelka, Václav Kořínek

V termínu 27.–29. srpna se na chatě Muhu v Jindřichově v Jizerských horách konal víkend pro dobrovolníky, kteří svou nezištnou činností přispívají k rozvoji Mensy ČR. Dobrovolníci jsou iniciátoři akcí jako jsou exkurze, přednášky, výlety, sportovní akce, kempy pro děti a mládež či se podílejí na organizaci celostátních setkání, EMAG, konferencí či Logické olympiády. Toto setkání je jim odměnou za jejich aktivitu a inspirací pro aktivity další. Kromě toho je to příležitost setkat se se známými i méně známými stejně zapálenými kolegy a strávit dva příjemné večery u deskových her, kytary či sklenice vína.

Víkendu předcházelo čtvrtletní setkání předsedů místních skupin, kteří značnou měrou přispívají k získávání nových aktivních členů, tedy potenciálních dobrovolníků. Jednou z klíčových funkcí jsou v místních skupinách „vítací“, tedy lidé, kteří zvou nové členy Mensy na aktivity pořádané místní skupinou. Pro ně je v plánu mimo jiné vytvoření konverzačních karet a také zavedení on-line vítání, jež by pomohlo přivést do místních skupin „nesmělé“ nové členy, kteří se hned neodvažují přijít na fyzické pravidelné schůzky.

V pátek pak večerí oficiálně začal víkend dobrovolníků. Po ní následovala přednáška Jakuba Nešetřila, zakladatele organizace Česko.Digital, pod heslem „Díky expertnímu dobrovolnictví dokážeme dosáhnout velkých věcí a měnit život v Česku k lepšímu.“ Většinu účastníků jeho vstup natolik zaujal, že pokračovali ve volné diskuzi i po jeho skončení.

Sobotní dopoledne a část odpoledne byly věnovány workshopu zaměřenému na „životní cyklus“ dobrovolníka, jeho potřeby a motivaci. Mimoto si jednotlivé skupinky dobrovolníků mezi sebou vyměňovaly postřehy a zkušenosti, jak vést své aktivity lépe a efektivněji.

Uskutečnila se také schůzka KOPR (Komise pro rozvoj) zaměřená na sběr nápadů pro potenciální rozvoj Mensy. Mezi nimi zaznělo například vytvoření databáze dobrovolníků na intranetu, forma helplinky pro dobrovolníky, kteří se chtějí zapojit nebo si nevědí s něčím rady, manuál pro pořádání mensovních dětských táborů nebo feedbackové formuláře na akce. Důležité je především udržení či zvýšení prestiže Mensy ČR vůči veřejnosti, proto zůstane nadále většina akcí přístupná nečlenům, přičemž akce budou komunikovány na sociálních sítích Mensy ČR i ve veřejných sdělovacích prostředcích. V plánu je také více aktivit pro dospělé: kurzy soft skils, přednášky nebo velký projekt v podobě Akademie Mensy – víkendu přednášek a workshopů pro dospělé.

Jedním z témat bylo také, jak pro aktivní

činnost Mensy ČR získat „junior“ – tedy lidi 20–30 let. Líhni pro tyto mladé členy jsou junior kempy, kde si během dospívání vytvořili silné přátelské vazby, ale už kempům odrostli. Tajemník pro aktivity pro mladé Jan Hubert Pavelka bude tyto lidi oslovovat a zvát je na pravidelné schůzky určené téměř výhradně jim. Cílem je vytvoření místních skupin mladých lidí, které budou svými aktivitami atraktivní pro nové mladé členy, a nenásilně se tak postupně zapojí i do aktivit určených pro všechny členy.

Další víkend dobrovolníků proběhne opět v létě 2022 a jsou na něj zváni všichni stávající i budoucí dobrovolníci Mensy ČR, protože Mensa bude taková, jakou si ji sami uděláme!

Kampus, stáže, semináře
a další příležitosti pro rozvoj
ve volném čase

 www.opengate.cz

Otevřete svým dětem bránu k úspěchu

Kvalitní vzdělání dělá ze života velkou příležitost. Dopřejte jim výjimečné **studium na základní škole a gymnáziu Open Gate**, které je přivede k úspěchu a připraví na život.

Akademická i sociální
stipendia Nadace The
Kellner Family Foundation

Česká i mezinárodní
maturita IB pro pokračování
v dalším vzdělávání

Studentské koleje
s celodenním stravováním
a sportovním zázemím

Dny otevřených dveří

11. 11. 2021 a 20. 1. 2022

Open Gate School
Otevřená brána budoucnosti

Začátek školního roku na Mensa gymnáziu

Marcela Fatrová, zástupkyně ředitelky, foto: archiv školy

Jako každý rok jsme 1. září zahájili nový školní rok – a to s přesvědčením, že proběhne již v normálním režimu bez koronavirových opatření. I přesto, že jsme se s výukou na dálku podle nás i našich žáků a jejich rodičů vypořádali se ctí, všichni jsme se svorně shodli na tom, že není nad výuku s osobním kontaktem. Naštěstí musíme zatím dodržovat jen pár nezbytných opatření, např. preventivní plošné testování během září, nošení roušek ve společných prostorách školy, minimalizaci setkávání žáků jednotlivých tříd ve třídách, na chodbách i v jídelně, častější úklid školy i v průběhu dne, časté větrání všech prostor, omezení vstupu cizích osob do budovy školy atd. I když víme, že tím nevyloučíme možnost, že se někdo z našich dětí či učitelů nakazí, chceme pro zdraví a ochranu našich dětí a kolegů udělat maximum. Kromě toho ale zatím nepřistupujeme k žádným jiným omezením.

Ale abychom neskončili negativně, pojďme se podívat, co máme v tomto školním roce v plánu a co nás, doufáme, čeká.

Především jsou to pravidelné akce jako lyžařský kurz, řečnický a šachový kroužek, tvorba školního časopisu, projektové dny, různé odborné zaměřené exkurze, besedy a přednášky. Pokračuje také projekt Nautilus, který u žáků rozvíjí kompetenci k učení, tandemová výuka v několika předmětech a třídách, využívání tabletů ve výuce v rámci projektu Šablony II., budeme také v rámci projektu YES GREEN pracovat s našimi zahraničními partnery, naši žáci budou tvořit seminární a ročníkové práce, z nichž ty nejlepší poputují do přehlídky SOČ, a připojíme se k celostátním akcím Noc s Andersenem, Svět knihy a k Srdíčkovým dnům. Budeme se snažit děti zapojit alespoň do pravidelně organizovaných soutěží, např. matematických, historických, zeměpisných,

počítačových, cizojazyčných, literárních, výtvarných, Logické olympiády, Lingvistické olympiády a dalších.

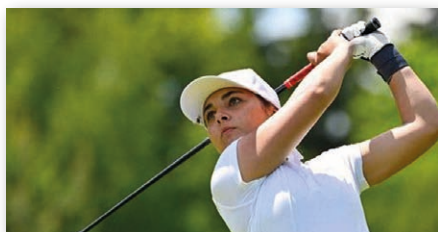
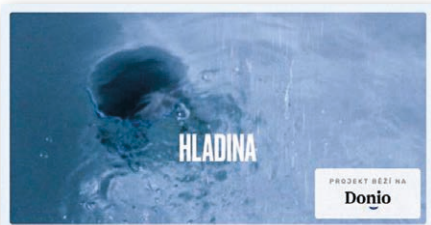
Také připomínáme existenci Nadačního fondu Matyáše Kosíka. Tento fond slouží k podpoře nadaných žáků naší školy. V loňském školním roce jsme z něho finančně podpořili aktivity k rozvoji nadání, které by si žáci nemohli dovolit zaplatit ze svého (např. jsme přispěli částkou 25 000 Kč na školní projekt, jehož výsledkem je krátkometrážní film) nebo jim škola z fondu tuto aktivitu uhradí jako odměnu za dobrou práci. Také jsme poskytli mimořádná prospěchová stipendia za výjimečné studijní výsledky. Další stipendisty a žadatele vybereme opět v říjnu tohoto školního roku. Pokud byste chtěli přispět do fondu, zde je číslo účtu: 1031690264/6100 – Equa bank.

Také plánujeme v jarním období uspořádat celoškolní teambuildingovou akci pro posílení vztahů mezi žáky školy napříč ročníky, kdy žáci na několik dní vyjedou do přírody a pod dohledem vyučujících budou dělat společné týmové poznávací a outdoorové aktivity.

Kromě toho průběžně zvelebujeme prostory školy i její okolí – na chodbách se neustále vystavují výtvarná díla našich žáků, vitríny s jejich úspěchy, ve všech prostorách školy je i květinová výzdoba a mnoho odpočinkových prostor, některé prostory školy byly čerstvě vymalovány, ve dvou místnostech bylo položeno nové lino, jedna třída byla vybavena novými šatnovými

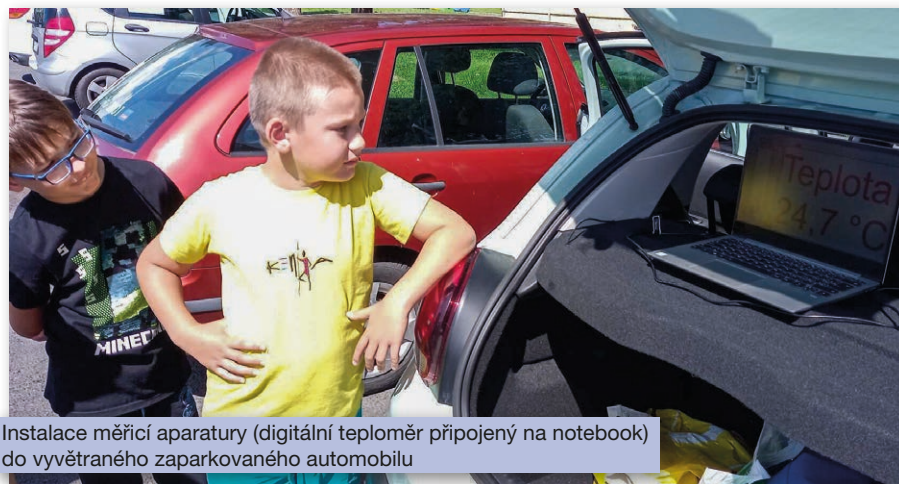
skříňkami, byla dovybavena klubovna pro žáky, bylo zakoupeno několik pomůcek pro online výuku a počítá se s dalšími, pěkně upraveny a osázeny jsou i venkovní prostory před vchodem do budovy.

Věříme, že tento rok bude pro naše studenty příjemnější než ten loňský a že vám budeme i v průběhu tohoto roku na našich webových stránkách i zde v časopise přinášet zprávy o jejich úspěších! My všichni ve škole pro to uděláme maximum.

Za jak dlouho se „uvaříme“ v uzavřeném autě?

Kateřina Vágnerová, Miroslav Panoš, LogIQ klub nadaných dětí Klatovy, foto: archiv KND

Instalace měřicí aparatury (digitální teploměr připojený na notebook) do vyvětraného zaparkovaného automobilu

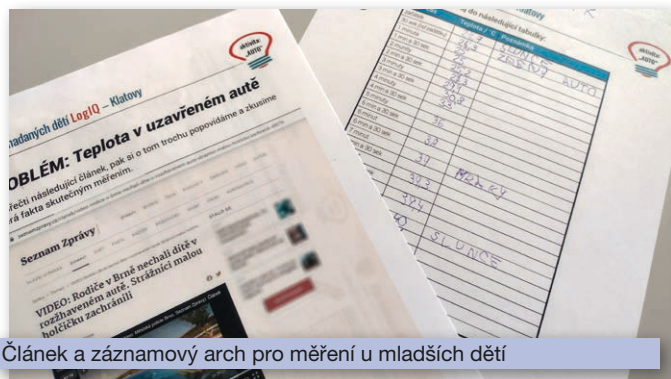
Tuto a další zajímavé výzkumné otázky jsme si s dětmi položili letos v létě na badatelském týdenním prázdninovém programu pro děti z klubů nadaných dětí LogIQ na Klatovsku.

Náš letní příměstský tábor pro klubové děti má už šestiletou tradici. Každý rok naše bádání, hry a tvoření během týdne pojí jedno společné téma, tentokrát to byly živly. Námětem k výzkumu vývoje teploty uvnitř zaparkovaného automobilu bylo množství sezónních mediálních zpráv souvisejících s nebezpečím přehřátí dětí nebo zvířat v uzavřeném autě.

Badatelský týden probíhá odděleně pro mladší a starší děti a tento badatelský úkol byl realizován v obou skupinách v několika stupních náročnosti. Při zadání i realizaci jsme navázali na další aktivity, které na táboře probíhaly, např. práce s Micro:bity, programování, elektronika nebo záznam a zpracování dat. Výzkumná otázka je totiž velmi široká a umožňuje experimentálně zjišťovat rychlost růstu teploty uvnitř zaparkovaného automobilu v závislosti na mnoha okolnostech jako např. pootevřené okno, umístění do stínu, barva kapoty automobilu aj.

Práce s Micro:bity na badatelském týdnu u starších dětí, jež nakonec vyústila v naprogramování teplotního čidla

Článek a záznamový arch pro měření u mladších dětí

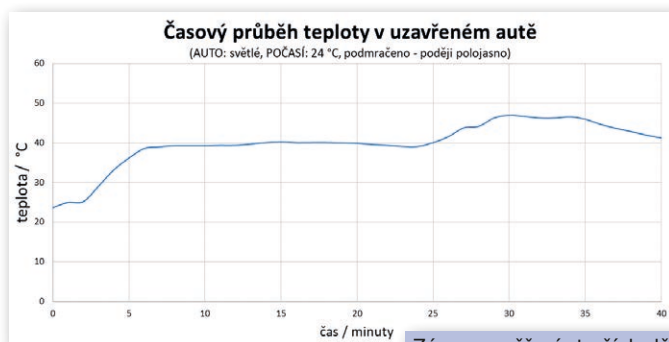
Jako základ pro náš „badatelský projekt“ dostaly děti vytištěnou internetovou zprávu s tematikou vyprošťování malého dítěte z přehřátého zaparkovaného automobilu. Při následné diskusi si děti na základě vlastních zkušeností odhadly rychlost nárůstu teploty v zaparkovaném uzavřeném autě v létě.

Nejmladší děti si vyzkoušely nejprve měření lihovým a digitálním teploměrem, následně si pro realizaci měření zvolily digitální teploměr. Pro lepší viditelnost jsme pracovali s Vernier digitálním teploměrem připojeným k notebooku, na jehož displeji byla zobrazena aktuální naměřená teplota. Aktuální hodnota tak byla lehce viditelná přes zadní okno automobilu. Pro reálnější situaci jsme teploměr umístili do dětské autosedačky na zadním sedadle, na které ale nedopadalo přímé slunce.

Starší děti navázaly na práci s Micro:bitem v předchozích dnech. Část dětí si připravila Micro:bit jako teploměr, který zobrazoval aktuální teplotu na svém LED displeji. Pokročilejší „programátoři“ si data bezdrátově odesílali z auta na další Micro:bit, který sloužil jako zobrazovací jednotka. Děti v pravidelných časových intervalech odečítaly a zapisovaly hodnoty. Zároveň jsme s dětmi měřili čas od začátku pokusu, za který v automobilu teplota přesáhne hranici 40 °C, kterou si děti na internetu vyhledaly jakožto hranici pro přehřátí dětského organismu.

Závěry našeho měření nás doslova šokovaly. Děti diskutovaly o faktech v předloženém článku, nyní z pohledu vědy a v souvislostech získaných dat. Nejzajímavější postřeh pro děti byl ten, že otec dítěte ve zmíněném článku argumentoval relativně krátkou dobou opuštění dítěte v automobilu (20 minut), přitom z našeho měření vyplynulo, že kritické teploty se v autě dosáhne již po 5 minutách.

Badatelský týden pro mladší děti probíhal v krásné slunné dny. V den měření byla venkovní teplota asi 25 °C, nicméně v automobilu bylo do 5 minut 40 °C, do 15 minut 50 °C. Při druhém bádání se staršími dětmi byl polojasný den, venkovní teplota byla kolem 20°C, i tak byl ale nárůst teploty uvnitř zaparkovaného auta ke 40 °C velmi rychlý, asi 7 minut.

Záznam měření starších dětí

Mensantrop: Ve prospěch lidstva

Díl devátý: Magdalena Čavojská

HONza Koudelka, foto: archiv Magdaleny Čavojské, archiv Mensy ČR, archiv ZŠ Horní Slavkov

Výraz Mensantrop jsem vymyslel jako označení člověka, který naplňuje hlavní poslání Mensy – využití inteligence ve prospěch celého lidstva – tím, že dělá něco, co je prospěšné pro všechny a na co by člověk s nižším IQ nestačil.

Pro devátý díl jsem zpovídal Magdu Čavojskou, ředitelku Základní školy Horní Slavkov, Školní 786 a speciální pedagožku. Podpoře nadaných dětí se věnuje jak ve své profesi, tak i ve volném čase jako dobrovolník Mensy ČR – zejména tím, že do mateřských a základních škol pomáhá zavádět metodu učení NTC.

Magdo, ty jsi celou svoji kariéru v jediné základní škole, nebo jsi zavítala i jinde?

Já jsem vlastně prošla školství ve všech sférách, protože díky manželově práci jsme se často stěhovali – a zásadně vždy v průběhu školního roku. Takže jsem vytloukala pozice různých zástupů za mateřské a podobně, od školek až po střední školy. Bylo to ale pro mě zrovna v tom správném věku, kdy z podobných situací člověk získává dobré životní zkušenosti; všechno se mi to nakonec zúročilo.

Pak jsem mnoho let pracovala ve speciální škole, tedy na druhé straně Gaussovy křivky, takže když pak byla příležitost to dorovnávat nadanými dětmi, bylo to pro mě docela přirozené. „Mimoni“ jsou totiž na obou stranách. Vždycky se chtějí něčemu jinému než ostatní, mají rozvázanou tkaničku nebo košili zapnutou ob knoflík, ať už jsou více, či naopak méně mentálně zdatní.

Nakonec jsem studovala ještě školský management a před devíti lety vyhrála

konkurz na ředitelku školy. Tím jsem se dostala na běžnou základku, a protože už jsem s „jinými“ dětmi měla zkušenosti, začala jsem cíleně posouvat chápání této problematiky i v běžné sborovně.

Před dvěma lety jsme kvůli situaci v regionu pohltili školu, ze které jsem původně přišla. Speciální třídy tak pod hlavičkou základní školy fungují dál – aktuálně má škola osmnáct běžných a osm speciálních tříd.

Kde nastal tvůj první kontakt s Mensou?

V novinách jsme si našli inzerát, že v soukromé škole v Sokolově bude probíhat Den otevřených dveří a že tam mimo jiné budou testovat psychologové z Prahy – a psycholog z Prahy, to prostě musí být kapacita. Tam poprvé jsme vůbec slyšeli něco o nadání. Díky tomu jsme se pak dostali na Centrum nadání manželů Fořtíkových, se kterými jsme tuto tematiku začali objevovat.

Tím, že jsme s manželem oba ze školství, začalo nám docházet, že je to téma, které ještě v běžném školství není, ale které tam patří. Tak jsme ho začali propagovat, dohledávali jsme si různé materiály a informovali lidi kolem sebe, že něco takového existuje. Mělo to tak nějak přirozený vývoj.

To bylo ještě před tím, než jsi nastoupila jako ředitelka ve Slavkově?

Ano, a vlastně v době, kdy se o nadaných dětech teprve začínalo mluvit. Je to divné, zní to historicky, ale fakt pamatujeme úplné začátky, kdy se téma nadání začalo teprve pozvolna objevovat a spousta lidí ho kategoricky odmítala. Většina lidí měla pocit, že se jedná o elitářství, protežování, učitelé prostě měli děti zaškatulkované jako buďto zlobivé, nebo šikovné. Nadaný byl pro většinu ten, kdo plní bezchybně a rád všechny úkoly, a zaměřovali ho za žáka motivovaného. Bylo i málo lidí, kteří by v oblasti nadání vzdělávali učitele. V tomhle byli tenkrát manželé Fořtíkové hodně osvětlení, i tím že začali vzdělávat rodiče. A my, jakožto angažovaní rodiče, jsme vše na svých dětech pilotovali a s učitelkami mladšího syna ty cestičky prošlapávali. :-)

Období inkluze pomohlo tomu, že se začaly řešit nejenom děti s nějakými nedostatky, ale i děti, u nichž nadání bylo vlastně hendikepem, protože byly jiné a ta jinost se neuměla uchopit. Až teď se o tom mluví otevřeně. Za posledních pár let se to hodně posunulo a myslím, že i díky aktivitám Mensy je už mnohem více rodičů i učitelů, kteří chtějí s takovými dětmi pracovat. Učitelé konečně pochopili, že pracovat s nadaným žákem je dvakrát těžší než pracovat s žákem, který nemá žádný „problém“.

Takže neplatí, že nadané dítě je ve škole automaticky úspěšné?

Neplatí. To, že je dítě inteligenčně zdatné, že předčí svoje vrstevníky a že čte dříve než ostatní, vůbec neznamená, že bude třeba úspěšný student vysoké školy. Když k němu všechno dlouhou dobu přichází samo, protože se mu to do hlavy hezky ukládá, a i střední škola je vcelku pohoda, tak vysoká škola je najednou šok – je to o jiné organizaci času a také o tom, že když chci zkoušku udělat, musím splnit i ty podmínky, které se mi nelíbí. Buď splním, co po mně profesor chce, anebo odejdu. A najednou

jsme zjistili, nejenom na svých dětech, ale i jejich vrstevnících, že spousta jich ty požadavky plnit nechce, protože s tím mají nějaký vnitřní problém.

To je důvod, proč vidíme spoustu šikovných absolventů vysokých škol, kteří sice nejsou intelektově úplně vysoko, ale zato mají rozvinuté volní složky, zodpovědnost za vzdělání, umí si zorganizovat čas, mají píli a jdou do toho, zatímco některým dětem, které by inteligentně neměly mít problém studovat, chybí právě tyto vlastnosti k tomu, aby vše dotáhly do úspěšného konce.

Takže to vypadá že paradoxně dítěti, které má lepší předpoklady uspět, brání systém nastavený na průměr.

Základky už jsou na nadané děti připravené, protože už tam proces přijetí nadání probíhá. Teď se s tím smiřují střední školy, už se jim tam identifikování nadání dostávají, ale ta vysoká škola je zatím stále nastavená podobně, jako když jsme ji absolvovali my – a tím nechci nikoho urazit. Změnil se možná kreditní systém, ale pořád je to o tom, že jestli zkouškou projdu, nebo neprojdou, závisí na tom, jak uspokojím představu zkoušejícího. Málokoho opravdu zajímá, do jaké míry dané oblasti rozumím nebo jak jsem schopen s ní naložit a poprat se s možnými nástrahami, ale jako podstatnější vnímají, jestli jsem se navrhla těch 200 stran ze skript, která jsou zrovna pro konkrétního učitele důležitá – čest výjimkám.

Jak konkrétně s nadanými dětmi pracujete u vás?

Jako škola se snažíme k dětem s nadáním přistupovat jinak. Máme už koordinátora péče o nadání – paní učitelka vyhledává nadané děti, pomáhá učitelům řešit problémy těchto dětí, zajišťuje Logickou olympiádu, pomáhá rodičům v orientaci mezi informacemi, radí, co si počít s dítětem, které od čtyř let čte, aby ho první třída neotrávila a nezničila, prostě je takovým partnerem mezi školou a rodičem. A já jí k tomu samozřejmě vytvářím podmínky.

Děti pak dochází na akceleraci určitého předmětu. To už máme vychytané a teď od prvního září vytváříme pozici učitele, který bude zajišťovat diferencované vyučování v hodině českého jazyka a matematiky. V rámci individualizace bude řešit témata do větší hloubky nebo v jiném typu úloh, které by se v běžné výuce nestíhaly. Chceme, aby se nadané děti dostávaly k sobě a aby zjistily, že všechno nepřichází samo – i když to třeba v běžném kolektivu vypadá, že jsou vždycky nejlepší a ve všem první, tak když se dostanou do kolektivu vybraných dětí, musí o svou roli přece jen zabojovat.

Takže to není jen o rozvoji jejich vlastního nadání, ale spíš o adekvátním zatížení, které dětem dá příležitost rozvinout se v oblastech, které by jinak nerozvíjely, protože by to nepotřebovaly?

Nebo v oblastech, na které by třeba vůbec nedošlo nebo by nezbyl čas na otázky,

kteří zbytek třídy nebví. Tady děti mají tu příležitost. Do hodin češtiny a matematiky jsme to přitom dali záměrně – ne jako rozvoj čtenářských a matematických dovedností, ale jako rozvoj verbální a matematické logiky a samozřejmě kreativity.

Jak nadané děti identifikujete?

Pracujeme s Mensou na testování a spolupracujeme s poradnami, kde si vše dokážeme vykomunikovat. Řekla bych, že karlovarská poradna je v tomhle velice pokroková proti tomu, co slyším třeba z jiných míst. Nadané děti tam nikdo nebrzdí, naopak když vidí, že se jim škola chce věnovat, tak pomáhají.

Využíváme různých přidružených aktivit, jako jsou šablony nebo projekty, a tím motivujeme rodiče ke spolupráci. Vidí, že je dítě ochotné přijít do školy dobrovolně a myslet i po vyučování, co si přát víc. Do toho začala NTC metoda, obě naše slakovské školky s ní už pracují a i díky tomu se daří nadané děti vychytávat již v předškolním období.

Já tak už do první třídy mohu sestavit na konci srpna dítěti program s tím, že vím, kde ho budeme obohacovat a jak se na něj připravit. Nechceme zjistit, že je dítě čtenář, až ve chvíli, kdy má začít slabikovat. To se stát nesmí.

Jsem rád že jsi zmínila NTC. Pro lidi, kteří to nevědí – co znamená ta zkratka a jak ty jsi s tou metodou přišla poprvé do styku?

Písmena NTC označují Nikola Tesla Centrum, kde metoda vznikla.

Je to metoda, která děti obecně rozvíjí v různých dovednostech. Je tak ideální k využití v kolektivech mateřské školky, protože k motorickému nebo kognitivnímu rozvoji pomáhá všem dětem, a ty nadané navíc uspokojuje tím, že si z nabízených aktivit mohou vzít o kousek víc. Třeba když se cvičí asociace, nadané děti je umí rychleji uplatnit a přenést do svých dětských světů. Rodiče tu metodu mají rádi – jejich děti se najednou zajímají i o věci, u kterých vůbec neměli pocit, že by je mohly zvládnout. Například když je předškolák schopen pracovat s vlajkami nejenom jako se symboly, ale už ho zajímá i to, co že je ten Kazachstán

anebo jak to vypadá v té Austrálii – a ví, že tam je víc než jen klokani. Děti tak získávají příležitost objevovat, ptají se a dostávají k dispozici různá témata která obohacují o souvislosti.

Vybavuje se mi hospitace v jedné první třídě. Byly tam děti ze školky, kde prošly metodou NTC, i děti z jiné školky, a měly za úkol říkat věci, které začínají písmenem M. Začaly slovy jako míč nebo medvěd, a najednou se děti z NTC rozjely: Makedonie, Moldávie, Moskva... Použily to, co znaly ze školky, a byly schopné o tom ostatním i něco říct. Paní učitelka krásně zareagovala, sáhla po atlasu, ukázala, kde je ta Makedonie, a NTC děti k tomu doplnily i vlajku – zkrátka přidaly tam tu informaci navíc.

Dá se tedy zjednodušeně říct, že metoda je o cíleném poskytnutí širší škály podnětů, které podporují zvědavost dětí?

To taky, ale jsou tam prostě využité metody, se kterými se do té doby s dětmi až tak nepracovalo, jako třeba asociace. Dřív jsme se učili, že patří do jiné věkové skupiny, my jsme ale schopni s nimi pracovat už ve dvou, třech letech a díky tomu jsou podněty pro děti hravější, přirozenější, a lépe se jim získané dovednosti uplatňují.

Četl jsem, že metoda NTC je nejučinnější do 6 let věku, kdy se tvoří 75 % synapsí v mozku. Jak ty ses k ní dostala na základní škole, která tím šestým rokem vlastně začíná?

Rozvoj do šesti let je nejvyšší, ale neznamená to, že je uzavřený, plasticita mozku je pořád přítomná a pořád můžeme něco přidat. Metody jsou úžasně nastavené, takže i u prvňáčků jsou motivační. Starším dětem to zase rozšiřuje možnost pracovat s oblastmi, které jsme do té doby ve škole až tak nevyužívali. Dosud to bylo hlavně o koncentraci pozornosti, orientaci v informacích a paměťových dovednostech, ale přidat například vědomé asociace, nebo dokonce dvojité asociace k vytváření vlastních mnemotechnických pomůcek, o tom se dřív tolik nemluvalo.

Jak se rodiče dozvídají o tom, že by něco takového mohli řešit? Já třeba jsem o té metodě jako rodič nevěděl až do nějakých deseti let věku svého syna.

Mensa dělá i osvětu pro rodiče a různé besedy pro veřejnost, ale nejlepší je, když se to zacílí přes učitelky ze školek. Pro rodiče je to i víc přínosné – dozvědět se, co školka vymyslí nového a seznámit se s tím, co by to jejich dětem mělo přinést. Když se podaří rodiče takto motivovat, stanou se pro školku partnery. Co dítě dělá ve školce, si pak nese i domů, chce si o tom povídat a rodič to může rozvíjet dál.

Na semináře přijdou většinou nejdřív paní učitelky z předškolního oddělení, protože to berou jako přípravu do školy. V dalším roce z té samé školky přijdou už i učitelky z prostředního oddělení, a pak, když školka

pochopí, že to celé má nějakou návaznost, přijdou i od těch dvouletých a tříletých dětí. Uvědomí si, že když se s podporou kognitivních dovedností začne včas, dítě jde do školy opravdu připravené a školka udělala maximum, co udělat mohla.

Dá se říct třeba nějaký příklad, jak se bude lišit reakce dítěte, které prošlo NTC metodou, od reakce běžného dítěte na nějaký úkol nebo situaci?

Mezi prvky NTC metody v oblasti motoriky patří i cvičení akomodace oční čočky. Oko musí zvládnout třeba rychle přejít z pohledu na tabuli zpět do učebnice, přizpůsobit se prostředí, pohybu po řádku. Spousta školek s dětmi trénuje plynulost očních pohybů, ale cílená práce se vzdáleností to není.

Tato oblast však může být trénována už dříve, v přirozených činnostech – dítě si třeba vezme míček, hodí jím o zem před sebou, on začne odskakovat a dítě ten pohyb po celou dobu sleduje. Míček odskakuje dál, nebo se přibližuje, nebo najednou ufrkně. A tím, že děti učíme záměrně vést oči za pohybem v takovýchto hravých aktivitách a děláme to denně a pravidelně, napomáháme tomu, aby byl pohyb očí na školní práci připravený. Ve finále tyhle blázniviny s míčkem mohou působit preventivně a snižovat například rozvoj dvojího čtení u poruch učení.

V přístupu k talentům jsou dva pohledy – jeden říká, že bychom měli mít vybalancovanou osobnost a že slabé stránky bychom měli posílit, druhý zase že bychom měli maximálně využít svůj talent, protože v tom, v čem jsme slabí, nás naopak doplní ostatní. K čemu se kloníš ty a proč?

Já na seminářích záměrně učitelům říkám, že by měli vyžadovat od poradny i informace o slabých stránkách dítěte. Jestliže má v něčem vyšší potenciál, osobně si myslím (a teď mluvím za úroveň běžné základní školy), že má-li dobré zázemí a optimální učební podmínky, tak si cestu najde a vystačí si. Když mu ale jeho „díry“ nechám, nebudu jeho nedostatky pokrývat a nechám ho, aby se s nimi vyrovnalo samo, tak ho to může dohonit třeba na střední škole nebo později.

Naopak, když mu budu pomáhat rozvíjet nejenom oblasti jeho zájmu, ale i to, co od sebe odkládá, protože mu to nejde, když ho naučím překonávat překážky a nést

zodpovědnost za to, jestli se posunuje nebo ne, tak pro něj udělám víc, než když budu třeba nadšeného lovce mravenců dál utvrzovat v tom, že existují jen mravenci, a budu mu rozvíjet jenom ten jeho mravenčí svět. Ideální by bylo, pokud by se nám, rodičům a učitelům, podařilo, aby dítě pochopilo, že věci, které ho sice nebaví, protože od něj vyžadují větší úsilí, ho vlastně motivují a učí trpělivosti. Předpokládám, že toto poznání pro něj bude do budoucna užitečnější než to, kolik má mravenec chloupků.

Ovšem, jako rodič i učitel musím přiznat, že toto je výchovný top a ne vždy dojdeme k vítěznému cíli. :-)

Dalo by se tedy říct, že v dětství je lepší dát si pozor na slabé stránky, a tím pak získat základ a schopnosti pro to rozvíjet ty silné v dospělosti?

Nevím, jestli bych to definovala úplně takto, spíš bych řekla rodičům a učitelům, že když nebudou zároveň rozvíjené i slabší stránky, tak dítě bude jenom jednostranně mimoškolní a v jeho školním životě časem přijdou úskalí, která prohloubí, co se vynechalo.

U nadaných dětí je často problém, že čím více je „nasypáno“ do kognitivní oblasti, tím méně je v té motorické, emoční nebo sociální. Takže je potřeba naučit ho žít a komunikovat i mimo jeho sociální bublinu.

Když to vezmu z pohledu dobra pro společnost jako celek, kde končí odpovědnost rodičů a začíná odpovědnost systému školství, aby se talent a inteligence, kterých máme poskrovnu, opravdu využily ku prospěchu všech?

Já bych neřekla, že to někde končí a jinde začíná. Spíš jsou určitá místa, kde se to větví. Dítě je nejdřív v rodině, tak je tam větší zodpovědnost té rodiny, pak přijde moment přechodu do školky, kde je nabídka aktivit a podnětů jak z rodiny, tak ze školky. To, že děti nastoupí do školního systému neznamená, že rodina ztrácí zodpovědnost za jejich vzdělávací cestu. Pořád tam zůstávají zájmy a představy rodičů, které škola doplňuje, obohacuje, pravda, do jisté míry i formuje. Pak do toho vstoupí kroužky, zájmové aktivity, spolužáci, a to dítě se stává krásně barevným. Základka není jedna jediná cesta pro sebevzdělávání, zvláště u nadaných. Řekla bych, že oni si berou ze základní školy řád a schopnost spolupráce a z toho neformálního světa informace a inspiraci.

Poslední otázka na závěr. Máš nějaké aktuální přání na nejbližší dobu, co bys ráda, aby se ve školství stalo, změnilo, podařilo?

Já mám možná to štěstí, že jsem v pozici, ve které si spoustu věcí můžu udělat „po svém“. :-)

Co bych si přála, je, aby z nás kantorů média nevytvářela satorie, aby školství nedělala „vtipnější“, než je. Aby ministerstvo věřilo svým učitelům a ředitelům, že jsou kompetentní dělat svou práci i bez nadbytečných rad. Aby nám rodiče věřili, že většina učitelů s nimi

chce opravdu spolupracovat a že si vážíme toho, že nám své děti svěřili a umožnili nám provést je cestou vzdělávání. Moc bych si přála, aby ti učitelé, kteří pořád touto cestou nejdou, postupně odcházeli se svými motivy někam jinač, do jiného resortu, a aby ti noví, kteří přicházejí, neztráceli tak rychle iluze a optimismus. Aby žáci brali školu jako místo sociálních kontaktů, legrace a zajímavostí. Přála bych si, aby nejen nadané děti braly ohled na své spolužáky, a hlavně aby rodiče dětí brali ohledy na různorodost osobností v každé třídě a nevnímali vzdělávací potřeby pouze optikou svého dítěte.

Vlastně bych si toho přála tolik, že když uděláš tři tečky tak to bude dostačující...

Odkazy:

ZŠ Horní Slavkov: www.zs2hslavkov.cz

Centrum nadání: www.centrumnadani.cz

Web Mensy ČR pro nadané děti:

deti.mensa.cz

Metoda učení NTC:

mensa.click/ntc

Nadané dítě?
Adhd?
Pas?

Theraplay CZ
Dětská psychologická poradna

FERIA
BOHEMIA

Chcete dobýt nové trhy?
Vydejte se s námi na
španělské veletrhy!

www.spanelske-veletrhy.cz
feriabohemia@feriabohemia.com

Neposedné fejetóny

Kniha psaná i posílaná ze srdce.

Ukázky a objednávky na
www.terezacimburkova.cz

SUDOKU
PRO POKROČILÉ

- možnost PŘEDPLATNÉHO
- NÁPOVĚDY LOGICKÉHO ŘEŠENÍ
- vychází každou 3. STŘEDU v měsíci
- SOUTĚŽNÍ sudoku, diskuse na WEBU

www.sudoku-k.eu

Mozek mensana, nebo mozek opice – který z nich řídí naše vědomé činnosti?

Ken Keith, ilustrace Jon Moore, převzato z webu Americké Mensy: mensa.click/jq, přeložil Petr Psutka, editovala Zuzana Kořínková

Čím to je, že my lidé dokážeme být tak... podivní? Lidské chování, konkrétně fungování našeho podvědomí, jsem začal studovat před více než 10 lety. Aby bylo jasno, nejsem psycholog ani neurolog, jsem jen obyčejný chlap, který tehdy zažil jistou znepokojivou událost – a právě ona ve mně vyvolala pocit, že potřebuji lépe pochopit, jak naše mysl pracuje (více o oné pokořující události později). Když jsem se následně probral bezpočtem knih, časopisů i vědeckých studií, vyplynulo mi z nich jediné – ona racionální, bystrá a vysoce rozvinutá vědomá část naší mysli, na kterou jsme my lidé (a mensané zvláště) tolik pyšní, je z velké části řízena primitivními příkazy našeho podvědomí. Téměř všechny naše činnosti ovládá prapůvodní opičí mozek.

Ve své knize Inkognito, aneb Tajný život mozku (Dybbuk, Praha 2012 – pozn. překl.) vysvětluje uznávaný neurovědce David Eagleman podstatu našich opičích mozků: „Vaše vědomí – vědomé já, které se vznítí a obživne vždy, když se ráno probudíte – je tou nejmenší částí toho, co se děje ve vašem mozku [...] mozek řídí sám sebe bez našeho vědomí. Většina jeho funkcí se nachází nad úrovní bezpečnostní propustky vědomé mysli – já tam jednoduše nemá právo vstupu.“

Samotné vaše vědomí, tedy to, co Dr. Eagleman označuje jako „já“ a o čem jsem já začal uvažovat jako o intelektu, se úzce váže k tomu, jak vědomě uvažujete, cítíte a jak se rozhodujete. Je to ta část vašeho mozku, o níž si myslíte, že ji ovládáte, jenomže vy nezbytně nerealizujete ani její rozhodnutí. Alespoň tedy ne váš intelekt. Ukazuje se, že naše vědomá mysl většinou pouze přikyvuje podvědomě učiněným rozhodnutím a racionalizuje je.

Podvědomé primární příkazy, reliktů naší evoluční minulosti, fungují jako

pravidla algoritmu, jehož prostřednictvím zpracováváte veškeré informace, aniž byste si nějakého zpracování vůbec byli vědomi. To, co z něj vychází na druhé straně, ovládá téměř všechny vaše činnosti a rozhodnutí a tyto algoritmy ovládá váš zcela autonomní opičí mozek. Ne vy. Ne intelekt. Opičí mozek.

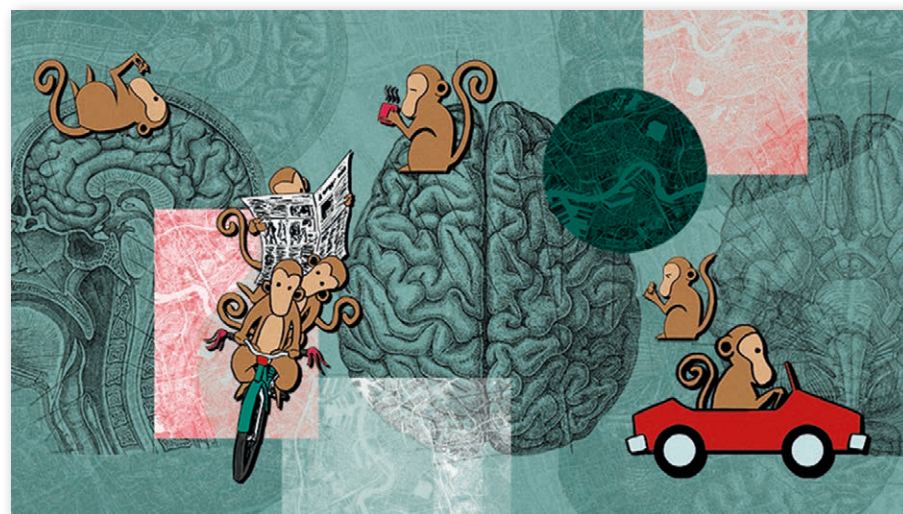
Opičí mozek je pojem, který používám k popisu podvědomého programování, které řídí naše životy. (Je to rovněž název mé knihy, která má vyjít letos v listopadu ve Villa Magna Publishing.) Vnímám jej jako splynutí mnoha autonomních programů, které ovládají všechny druhy funkcí, jichž si nejsme v kterémkoli daném okamžiku vědomi. Je nám samozřejmě jasné, že naše dýchání, smysl pro rovnováhu, srdeční tep a podobně jsou všechno činnosti, o kterých nemusíme přemýšlet, a přece stále fungují. Jsou to součástí našeho autonomního nervového systému, jak jej označil britský vědec John Langley na přelomu 19. a 20. století. Zajímavější však je, že po určitém čase se automatizují i složité osvojené dovednosti.

Kent Keith,

člen místní skupiny Americké Mensy v Delaware Valley od roku 2001

Kent se celý život učí, miluje hudbu a neúnavně realizuje stále nové nápady. Svou kariéru finančníka začal jako obchodník s komoditami a později se stal samostatným portfolio manažerem pro Smith Barney & Morgan Stanley. V současnosti je prezidentem Next Level Financial Advisors a partnerem v softwarovém startupu ProDeuce Sales Management. Už pětadvacet let je ženatý a se svou manželkou žije na malé farmě v Doylestownu v Pensylvánii, kde ve volném čase pečuje o zakrslá plemena oslů a koz.

Když řízení převezme někdo jiný

V článku v časopise Cognitive Psychology „Toward a Theory of Automatic Information Processing in Reading“ (K teorii automatického zpracování informací při čtení) z roku 1974 byl termín automaticnost poprvé zaveden ve vztahu k dovednosti čtení. Začínáme číst tak, že vyslovujeme jednotlivé hlásky a vytváříme slovo, později nám však stačí na slova jen pohlédnout a víme, co znamenají, aniž bychom přemýšleli o jednotlivých písmenech.

Tato automaticnost neplatí pouze pro čtení. Funguje vždy a může být součástí téměř jakékoli naší činnosti. Proto můžete sednout

do auta, jet do práce, přemýšlet po cestě o sporu, který jste měli se svým partnerem včera večer, a přesto dojet do cíle bez nehody. Nepřemýšleli jste o tom, kde a kam odbočit, jak točit volantem, nebo dokonce, že máte brzdit, když se rozsvítí červená. Jeli jste prostě na autopilota. Každý z nás má stovky těchto automatických programů, které běží ve skrytých hlubinách našich mozků. Ať už jsou vrozené, naučené, popropojované „hardwarově“, nebo „softwarově“, když je vezmeme všechny dohromady, dostaneme opičí mozek.

Ona událost, která stála u začátku mého studia podvědomí, mě poprvé přivedla k uvědomění, že moje jednání řídí někdo jiný než já. Jako začínající obchodník s komoditami jsem tehdy samostatně realizoval svou první obchodní transakci a věci se najednou strašným způsobem zvrtyly. Když všechno skončilo, já si vyhodnotil, co se nepodařilo, a podíval se zpětně na svůj postup, byl jsem ohromen.

Uprostřed zhroutení trhu se má mysl přela sama se sebou, říkala mi, co mám dělat, jen aby mi vzápětí předložila protiargument, proč to dělat nemám. Kroky, které jsem učinil, byly přesným opakem těch, které jsem si předem naplánoval a které jsem byl rozhodnutý učinit v případě, že něco nevylze. Nepřišel jsem tím jenom o spoustu peněz, já jsem se začal chovat jako někdo úplně jiný. Jak se jen mohlo stát, že mi můj hypoteticky dokonale fungující mozek mensana zcela vypověděl službu a podle všeho mě přinutil dělat věci, které jsem byl původně rozhodnutý neudělat?

Samozřejmě, že viníkem vůbec nebyl můj mozek mensana. Udělal mi to ten opičí!

Primární příkazy, jimiž se opičí mozek řídí, jsou velmi základní (ve skutečnosti primitivní) a neměnné, protože jsou produktem milionů let evoluce. Pokud si myslíte, že váš intelekt, produkt mrzkých pár stovek tisíců let evoluce, může zasáhnout a anulovat opičí, pak se hluboce mýlíte. Opičí mozek v tomto boji vyhrává již dlouhá tisíciletí. Hlavním důvodem je to, že si skoro neuvědomujeme, že opičí mozek vůbec funguje, tím méně, že právě on rozhoduje. To může vést k některým

obtížným životním situacím a podivnému chování, nevýmaje velmi vysoké výdaje při komoditních transakcích.

Zmíněnými primárními příkazy ovládajícími všechna rozhodnutí opičího mozku jsou: přežití (též sebezáchrana, zachování rodu), pohodlí (zpříjemnění existence), přijetí (sdílení), síla (moc), nenasytnost (obživa, zachování jedince) a identita. Většina našich rozhodnutí je ve skutečnosti bojem o to, který z primárních příkazů dostane přednost. Například reakce na boj může být spojena s příkazem síly, nenasytnosti nebo přijetí, zatímco reakce na útek může být spojena s příkazem přežití a pohodlí.

Váš opičí mozek propočítává všechny vkládané vstupy během mikrosekund a určuje, co v příští chvíli uděláte, a to ještě dříve, než si váš intelekt vůbec uvědomí, co se děje. Počítá... jak mohu vylepšit svou pozici, sílu a bohatství, jestliže v tomto boji zvítězím? A jaká ztráta pozice, kolik bolesti a úspěchu je v sázce, jestliže prohrají? Později, ať už jste zvolili boj, nebo útek, vstoupí do hry váš intelekt, vše racionálně zdůvodní a urovná. Opičí mozek bude obhajovat vaše kroky a všechno bude logické, rozumné a přesně podle vás. Rozhodnutí opičího mozku jsou zakódována do vašeho mozku a vy je nemůžete žádným způsobem změnit. Nebo snad můžete?

Budoucnost opičí nezajímá

V roce 1948 polský neurofyziolog Jerzy Konorski postuloval neuroplasticitu, tedy teorii, že náš mozek se může sám zásadním způsobem přeuspořádat, aby lépe zpracovával informace. Konorski dále rozvinul světoznámý výzkum Ivana P. Pavlova a jeho psů tak, že sestavil dvojice zvířat, cvičil intenzivně po několik let vždy jedno z dvojice a pak zkoumal mozky obou. Zjistil, že výcvik fyzicky změnil strukturu mozku a vytvořil nové neuronové dráhy.

Dnes víme, že neuronová síť uvnitř našeho mozku se mění denně, neustále, s každou myšlenkou i pohybem, který provedeme. Chápeme-li, že ovlivňujeme dráhy v našem mozku svými myšlenkami a pohyby, znamená to, že se můžeme naučit sami sebe „přepojovat“ tak, aby nám naše reakce pomohly dosáhnout našich cílů, a ne je podkopávat. Opičí mozek nemůžeme vypnout, můžeme ho ale naučit vyhodnocovat a reagovat jiným způsobem. Budeme-li vědomě odmítat myšlenky, o nichž víme, že nás strhávají na nežádoucí cestu, a přesměrovávat se vědomě k myšlenkám a činům, které nás dovedou k lepším výsledkům, můžeme se sami cíleně vyvíjet. Neuroplasticita nám umožňuje, abychom si ve svém mozku vydláždili nové cesty, které nás dovedou do lepších míst, než kam jsme chodívali dosud. A zaměříme-li se na to, abychom to dělali dostatečně dlouho, můžeme na těchto lepších místech končit automaticky, právě tak jako dokážeme duchem nepřítomni řídit auto.

Jako příklad si představme, že jste se se své stravě rozhodli omezit cukr. Uvážili jste prospěšnost i s tím spojené obtíže a došli jste k rozhodnutí: Nebudete jíst nic, co obsahuje přidaný cukr. Plán je to jednoduchý a vy ho hodláte splnit. Vy ho chcete plnit, je pro vás dobrý. Ihned po tom, co jste se rozhodli, ho ovšem jaksi... neplníte. Jak zvláštní. Rozumově váš plán dává smysl a je dokonce, jak se zdá, v souladu s primárními příkazy opičího mozku – přežitím a pohodlím. Naneštěstí tu jsou mocné aspekty opičího mozku, které pracují proti vám.

Za prvé, ony pečlivě vypracované argumenty o tom, jak to bude pro vás dobré, dopadají na neúrodnou půdu. Opičí mozek rozumové argumenty neslyší ani neuznává. Je to ryzí instinkt. Miliony let evoluce pevně nastavily váš opičí mozek tak, aby usiloval o získávání kalorií (a cukru zvláště) a uchovával tak energii. Kalorie a neaktivita jsou propojeny s přežitím a pohodlím v danou chvíli, zatímco prospěšnost eliminace cukru se projeví až v budoucnosti. Primární příkazy neplatí v budoucnosti, ale právě teď. Opičí mozek vás bude sabotovat pokaždé, když vás napadne udělat něco pro budoucí prospěch. Můžete si říct: „Chci omezit ve své stravě cukr,“ ale opičí mozek to nepochopí. Velmi brzy uslyšíte: „Dneska jsem byl skvělý. Zasloužím si jednu malou sušenku.“ A než si to uvědomíte, sníte tři.

Samozřejmě, že všichni známe lidi, kteří vynechali ze svého života cukr, nebo drželi s úspěchem nějakou jinou dietu. Ale jak se jim to mohlo podařit, když všichni reagujeme na tytéž primární příkazy? Je to tím, že na každý z příkazů reagujeme více nebo méně důrazně na základě toho, kdo jsme jako jedinec. Tato otázka, proč jsme rozdílní i přesto, že máme všichni z velké části tutéž biologickou stavbu mozku a předpoklady ve formě instinktů, přesně zapadá do odvěké diskuse přirozenost versus výchova. Liší se naše mozky proto, že jsme se takoví narodili, nebo proto, že jsme během života měli jiné zážitky a zkušenosti, čímž jsme si vytvořili rozdílné neuronové sítě?

Jak odolat sušence

Biostatistik Dr. Beben Benyamin a jeho tým z institutu Queensland Brain našli v roce 2015 na tuto otázku přesnou odpověď. Provedli důkladnou metaanalýzu všech studií dvojčat zaznamenaných za posledních 50 let, prozkoumali data o více než 14,5 milionech párů dvojčat a jednoznačně z nich vyvodili jednoduchou odpověď: je to jak přirozenost, tak i výchova – nebo přesněji, 49 % lze přičíst přirozenosti a 51 % výchově. V závěru, který byl sice působivý, ale možná zřejmý, Benyamin poznamenal: „Existuje přesvědčivý důkaz, že oba faktory, jak genetický, tak i environmentální, mohou ovlivňovat povahové rysy.“ Naše odlišné a neustále se měnící neuronové sítě znamenají, že ačkoliv nás všechny ovlivňuje každý z těchto příkazů, liší se ty, které se u každého z nás prosadí intenzivněji.

Pro pochopení, jak záměrně změnit chování a upevnit si ho, je klíčové si uvědomit, že příkazy téměř vždy soutěží o dominanci. Toužíte po přijetí, které můžete získat, když si vypracujete neodolatelné tělo, ale také toužíte po pohodlí. Co z toho vyhraje? To se neustále mění – a proto můžete začít s tréninkovým plánem, v němž bude hnacím příkazem přijetí, ale když se řízení ujme pohodlí, cvičit přestanete. Abyste kýženou změnu upevnili, musíte se zaměřit na posílení toho z příkazů, který vede po neuronové cestě, již si přejete mít aktivní.

Recept na změnu, která vydrží, obsahuje rozpoznání, prozkoumání a odklonění. Když začnete dávat pozor, poznáte opičí mozek při práci. Všimnete si, kdy ve vaší hlavě pípne jakýsi hlas a řekne: „Můžeš

si vzít jednu malou sušenku.“ Jakmile tuto myšlenku zachytíte, zastavíte se a logicky ji prozkoumáte, pomyslíte si: „To je vtipné, mluvím sám k sobě a pokouším se přesvědčit sám sebe, abych snědl sušenku!“ Poslední krok, odklonění, se v mnohém usnadní, když do rovnice zahrnete svůj intelekt. Opakováním schématu rozpoznat – prozkoumat – odklonit se zeslabuje neuronová cesta vedoucí k cukru a posiluje se cesta ke zdraví i pocit, že máte věci pod kontrolou. A jakmile se touto zdravější cestou vydáte, pokud na ní vydržíte dostatečně dlouho, začne to váš mozek díky své plasticitě dělat automaticky. Můžete tak využít svůj intelekt pro nasměrování opičího mozku na jiné příkazy a přepsat jakékoliv špatné programy, kterými se váš mozek dříve

řídil. Bez ohledu na to, jestli za to mohla přirozenost, nebo výchova, neuroplasticita to dokáže změnit.

Vy to dokážete změnit.

Třeba nyní uvažujete o některých neurálních programech běžících ve vašem mozku na autopilotu, které byste chtěli přesměrovat. Identifikace chování, které chcete změnit, je prvním krokem ve vašem sebe-vývoji. Po něm musíte vyzvat opici k boji!

Až pak příště zjistíte, že selháváte v dosažení cílů, které jste pro sebe stanovili, nebo se budete divit, proč jste se zachovali způsobem, který vám není vlastní, udělejte si přestávku a zamyslete se. Je možné, že váš intelekt selhal a vládu převzal opičí mozek? Jakkoliv to zní divně, nestojíte si v cestě vy sami? Pokud ano, možná právě realizujete plán, který opičí mozek vytvořil dávno předtím, než se intelekt vůbec zapojil. Zanechte všech skeptických úvah a zeptejte se sami sebe: „Soudě podle toho, co dělám – řídí mě právě teď mozek mensana, nebo ten opičí?“

To úděsné malé tajemství, které si možná nechcete přiznat je... že ten první to není!

Z Mensa Brainvawe

Mensa Brainvawe je newsletter, který jednou týdně rozesílá Americká Mensa (American Mensa). Nejdete v něm především tipy a odkazy na zajímavé články z mnoha oblastí vědy. Přihlásit se k odběru můžete na mensa.click/brainvawe

How Do Archaeologists Crack the Code of Dead Languages?

(Discover Magazine)

Until 200 years ago, no one in the modern era could understand Egyptian hieroglyphs; ancient Egyptian was essentially a lost language. The fact that historians can now read and understand hieroglyphic inscriptions is down to an act of archaeological prowess involving a fairly banal, but ancient legal text chiseled onto a world-famous stone. mensa.click/kp

New Study Explains Why Human Languages Share a Lot of the Same Grammar

(Science Alert)

There are around 7,000 human languages that we know of worldwide, and while they're all unique, they're also more similar than you might have realized – particularly when it comes to the grammar, or the way that sentences can be formed and used. mensa.click/kq

To Learn More Quickly, Brain Cells Break Their DNA

(Quanta Magazine)

New work shows that neurons and other brain cells use DNA double-strand breaks, often associated with cancer, neurodegeneration and aging, to quickly express genes related to learning and memory. mensa.click/kn

Personality Matters, Even for Squirrels

(UC Davis via NeuroscienceNews)

Humans acknowledge that personality goes a long way, at least for our species. But scientists have been more hesitant to ascribe personality – defined as consistent behavior over time – to other animals. A study from the University of California, Davis is the first to document personality in golden-mantled ground squirrels, which are common across the western U.S. and parts of Canada. mensa.click/kr

Remote Work Is Widening the Skills Gap, Report Finds (CIO Dive)

Technical skills gaps among employees have grown as more employees work from home, according to a Pluralsight survey of more than 600 technology executives and practitioners. Four in 10 found increased gaps in cybersecurity and cloud computing. mensa.click/ko

Physicists Create a Bizarre 'Wigner Crystal' Made Purely of Electrons (Quanta Magazine)

In 1934, Eugene Wigner, a pioneer of quantum mechanics, theorized a strange kind of matter – a crystal made from electrons. The idea was simple; proving it wasn't. Physicists tried many tricks over eight decades to nudge electrons into forming these so-called Wigner crystals, with limited success. In June, however, two independent groups of physicists reported in Nature the most direct experimental observations of Wigner crystals yet. mensa.click/ks

Rád pracuji tam, kde nehrozí srážka s blbcem

Werichův citát nemůže urazit nikoho, kdo rád přemýšlí. „Mít vedle sebe inteligentní kolegy je bomba,“ říká člen Mensy Lukáš Cyrankowski. Proto je rád, že pracuje v ABRA Software, kde lidi baví zapínat mozek a posouvat hranice vlastních možností. V české IT společnosti má na starosti vizualizaci dat a optimalizaci interních procesů významných firem.

V čem se práce tvého týmu liší od konzultantských služeb, které firmám nabízí tzv. Velká čtyřka?

Rád říkám, že jsme víc než konzultanti, jsme praktici. Spíš než univerzální návod nabízíme konkrétní řešení, které rovnou i realizujeme. Když to vezmu do extrému, klidně zajdu se zákazníkem do banky a pomůžu mu zařídit půjčku, protože vím, jak s bankou jednat.

Jsem vlastně něco jako finanční šéfkuchaři – zákazník u nás dostane víc než jen nabídku z menu. Všechny přísady, v našem případě špičkové technologie, mu namixujeme a naservírujeme tak, aby si chuťové buňky jeho firmy přišly na své.

Rozumí všichni tomu, jak jim technologie můžou pomoci?

Protože jsem roky zastával roli finančního ředitele, vím, jak přemýšlí a jakým jazykem mluví vedoucí výroby, šéf logistiky nebo obchodní manažer. Díky tomu mám jasno v tom, co manažeri potřebují a jak jim naše nástroje a služby prezentovat tak, aby pochopili, v čem jim můžeme pomoci. Mluvíme zkrátka stejnou řečí. Baví nás posouvat věci k lepšímu a hledat cestu ke zdravější firmě.

Na stejnou oblast se teď vlastně díváš jinýma očima. Potřebuješ k tomu „jiné brýle“?

Obrazně si brýle neustále přendávám, protože je potřeba nahlédnout na BI právě očima zákazníka, a zároveň dobře nastavit, jak mu která čísla zobrazit. A někdy si půjčím brýle i od UX designéra, protože tento nástroj musí být záživný i vizuálně. Takže brýle, respektive židle, měním vlastně často. Nejradši ale sedím na židli v jídelně. Firemní stravování oceňuji jako velký benefit.

Jaké další benefity se ti u nás líbí?

Nevím, jestli to úplně zařadit mezi benefity, ale oceňuji, že se ve firmě hodně soustředí na

výkon a je přitom jedno, zda největší kus práce odvedete ráno nebo odpoledne a z jakého místa, jestli v kanceláři nebo doma. Jsem člověk zaměřený na výsledek a cíl a tento přístup mi vyhovuje.

Na VŠE jsi vystudoval finance. Pak ses v rámci postgraduálního vzdělávání zaměřil na pilování manažerských dovedností i tzv. „soft skills“. Co tě k tomu vedlo?

Snadno se stane, že finančníci žijí jen ve svém světě, obklopí se hradbami z čísel. Tomu jsem chtěl zabránit, a tak jsem absolvoval program MBA a další postgraduály, věnované například prezentačním dovednostem nebo marketingu. Dobře komunikovat s lidmi je důležitá dovednost, která se dá naučit. Byl jsem takový věčný student. Studoval jsem až do svých pětatřiceti.

Jaká je tvoje vize ohledně Controllingu a Business Intelligence?

Maximálně si udržet pohled zákazníka na to, co potřebuje, co mu pomůže. Být partnerem jeho rozhodování, interních procesů. Budovat jeho důvěru v produkt a tým.

Jaká byla tvoje první pracovní zkušenost?

Už jako malý klučina jsem jezdil prodávat na tržnici zeleninu z naší zahrady. Neměl jsem tenkrát ani pracovní smlouvu, šlo o počínající školu života.

Kdo tě nejvíc ovlivnil v tom, jak přistupuješ k práci?

Geny a první šéf, který mi vštípl, že mám pracovat tak, jako by to byla moje vlastní firma. Nemyslel tím bohužel výplatu dividend, ale takový přístup, kdy makáte na všem, co je třeba (nebojíte se umazat), a nic neošlíte, protože sám sebe nejde šulit.

Co tě na ABRA Software baví nejvíc?

Lukáš Cyrankowski

Pětačtyřicetiletý manažer je členem Mensy od roku 2007. Financím se věnuje 25 let, zkušenosti mimo jiné nasbíral v poradenské společnosti KPMG nebo rodinném hodinářství Carolinum, aktuálně řídí tým datové analýzy a Controllingu v ABRA Software. Hledá k sobě lidi s touhou po rozmanité práci naplněné tvrdými oříšky k rozlousknutí. Každý má trochu jiný tvar a velikost a dobrodružství spočívá v hledání toho správného louskáčku. „Miluju ten pocit, když se to povede a skořápka konečně praskne,“ říká.

Lidi. Hlavně ti pro-obchodní, pro-zákaznickí, pro-změnu.

Strategie. Že je. Že se plní. Že se dovnitř komunikuje transparentně.

Jídlo. Že je. Že mě plní. Že mě upozorní, když nemám objednáno.

Co rád děláš, když nepracuješ?

Sportuji, chodím na procházky, do divadla nebo někdy na dobré jídlo a trávím čas se svou čtrnáctiletou dcerou, pokud na to tedy má náladu. V tomhle věku je dost proměnlivá.

Tuzemský software house s obratem 300 miliónů korun začínal v 90. letech jako start up dvou kamarádů. Ti jsou stále jeho součástí a je to znát. I když dnes zaměstnává přes 150 lidí a kromě České republiky působí také na Slovensku a ve Švýcarsku, pořád tady vládne přátelský duch. Firma staví na baťovských principech – dává přednost rozvoji tvůrčích schopností namísto reprodukce znalostí, navazuje dlouhodobou spolupráci se studenty, z nichž se často později stávají zaměstnanci na plný úvazek, a investuje do vzdělání. Provozuje portál ABRA2Grow, kde každý může být zároveň žákem i učitelem. Její informační systém využívají tisíce zákazníků, kteří oceňují čistý kód, provoz v cloudu a sofistikované API. Patří k nim například 3D tiskárny Prusa Research, specialista v péči o zuby i tělo Profimed, fintech Twisto, antivir Eset, přepravce lidí i zásilek Liftago nebo výrobce klavírů Petrof.

Mensa a intelligence v médiích

připravil: Stanislav Wolf
stanislav.wolf@mensa.cz

Všimli jste si článku o Mense nebo inteligenci? Prosím, zašlete odkaz na adresu redakce@mensa.cz

■ Nadané děti

Jak odhalit šikanu nadaného žáka | [ZapojmeVsechny.cz](#), [mensa.click/jr](#)

Jak podpořit talent nadaného žáka (pohled žáka a pedagoga) | [ZapojmeVsechny.cz](#), [mensa.click/jt](#)

Zvědavost dětí si pauzu nedává. Učit doma nadané dítě je práce na plný úvazek | [EDUZIN.cz](#), [mensa.click/ju](#)

Nadané děti potřebují podporu a přijetí, aby nekončily na terapiích, zdůrazňuje ředitelka Nadace RSJ | [Radiozurnal.Rozhlas.cz](#), [mensa.click/jv](#)

Doporučení rodičům pro rozvoj nadaných předškolních dětí | [ZapojmeVsechny.cz](#), [mensa.click/jw](#)

Zázračný belgický chlapec je v 11 letech bakalářem, hledá klíč k nesmrtelnosti | [Novinky.cz](#), [mensa.click/jx](#)

Mimořádné nadání může být někdy pro děti danajským darem | [Perpetuum.cz](#), [mensa.click/jy](#)

Máte doma nadané dítě? V Pardubicích může chodit do třídy s rozšířenou výukou | [Pardubicky.Denik.cz](#), [mensa.click/jz](#)

■ Lidská inteligence

Mezinárodní srovnání podle IQ: Češi žalostně pohořeli, nejhorší je to u dětí | [TN.Nova.cz](#), [mensa.click/k1](#)

Syndrom učence: Fascinující svět mezi genialitou a podivínstvím | [100+1.cz](#), [mensa.click/k2](#)

„Termín ‚autista‘ pochází z řeckého ‚autos‘ s významem ‚sám‘ a v odborné literatuře se poprvé objevil v roce 1911. Jako označení pro danou diagnózu se užívá až od roku 1943, což ovšem neznamená, že by autisté neexistovali již dávno předtím. Dle svědectví o chování řady historických osobností můžeme zpětně soudit,

že k nim patřili například renesanční malíř Michelangelo, britský fyzik Isaac Newton či vynálezce Nikola Tesla. Pokud se ovšem jedná o míru podivínství, patrně nejdál zašel britský chemik a fyzik Henry Cavendish, jeden z nejvýznamnějších představitelů osvícenské vědy.“

zdroj: [100+1.cz](#)

8 rysů osobnosti, které mají inteligentní lidé společné. Odhaleno vědeckými výzkumy, žádnými odhady | [DamskyDenik.cz](#), [mensa.click/k3](#)

Nejchytřejší člověk historie měl IQ 270: Kdo byl William James Sidis? | [100+1.cz](#), [mensa.click/k4](#)

Jedenáctiletá Indka řeší hlavolamy levou zadní. Doslova | [Novinky.cz](#), [mensa.click/k5](#)

■ Mozek

Mozek si tvoří dálnice. Pestrostí podnětů vzniká prostor pro možnou objížděku, radí trenérka paměti | [Hradec.Rozhlas.cz](#), [mensa.click/k6](#)

„Mozek potřebuje stále nové podněty a vjemy. A zejména kreativní činnosti jsou pro mozek velmi přínosné. Můžeme se tedy učit třeba malovat či kreslit, zkoušet různé manuální činnosti. S každým novým impulsem se nám v mozku otvírají další spoje mezi neurony. A to je právě důležité, abychom měli v mozku co nejvíce aktivních spojení.“

zdroj: [Hradec.Rozhlas.cz](#)

Běh, chůze, ale i učení a dodržování pitného režimu. Trénink udrží paměť a mozek v kondici | [Lidovky.cz](#), [mensa.click/k7](#)

Zázrak lidské paměti: Jak na ni vyzrát a jaká je kapacita lidského mozku? | [100+1.cz](#), [mensa.click/k8](#)

Když spíte, tak váš mozek neodpočívá. Pracuje a třídí posbírané informace | [Flowee.cz](#), [mensa.click/k9](#)

Praktikování mindfulness prokazatelně způsobuje pozitivní změny na mozku, říká klinický psycholog Miroslav Světlák | [Domaci.HN.cz](#), [mensa.click/ka](#)

„Posledních 15 let dramaticky přibývá studií, které dokazují změny v mozcích lidí po praktikování mindfulness. A některé studie dokonce dokládají, že po něm rostou nové neurony nebo se některé části mozkové kůry ztlusťují či se mění aktivita částí mozku.“

zdroj: [Domáci.HN.cz](#)

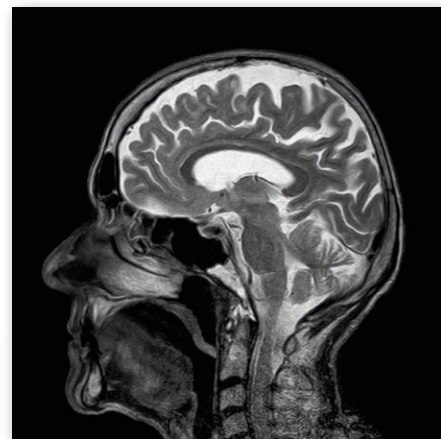
Paralyzovaný může „mluvit“. Lékaři mu dokázali poprvé číst mozkové vlny a skládat z nich věty | [CT24.CeskaTelevize.cz](#), [mensa.click/kb](#)

■ COVID 19

Vážné onemocnění covidem může podle vědců způsobit pokles inteligence | [Tyden.cz](#), [mensa.click/kc](#)

Těžký covid vede ke snížení IQ o sedm bodů, ukazuje studie | [CT24.CeskaTelevize.cz](#), [mensa.click/kd](#)

■ Zahraniční (EN)

Cognitive deficits in people who have recovered from COVID-19 | [TheLancet.com](#), [mensa.click/ke](#)

Intelligence & Unbelief | [US.Mensa.org](#), [mensa.click/kf](#)

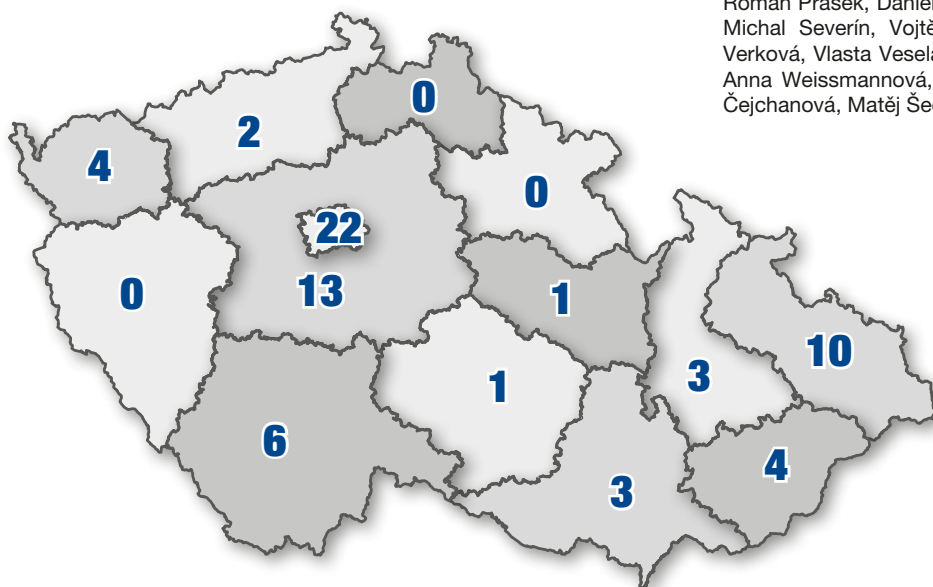
Sounds and words are processed separately and simultaneously in the brain | [ScienceDaily.com](#), [mensa.click/kg](#)

Inspired by Chronic Illness, She Made Award-Winning Art about the Brain | [ScientificAmerican.com](#), [mensa.click/kh](#)

Vítáme nové členy!

Marek Babjak, Petr Beran, Kryštof Bernard, Michal Budka, Diana Burdová, Adam Buřt, Roman Chyle, Elias Theodor Coizza, Sofie Dvořáková, Martin Grossmann, Petr Gráf, Kateřina Halenka, Mateo Harčár, David Herman, David Hlaváček, Lenka Hlaváčová, Filip Honzl, Dmitrii Ivanushkin, Jaroslav Ištvan, Marek Janda, Petr Kalina, Karolína Kaslová, Tereza Kim, Lukáš Kotásek, Vojtěch Koudelka, Ondřej Koula,

Anežka Křišicová, Matyáš Kučera, Vojtěch Lacek, Viktorie Lemrová, Jakub Lukš, Petr Luljak, Alex Martynek, Marie Martínková, Šimon Matouš, Richard Mrázek, David Myslivec, Tomáš Měrka, Ondřej Nekolný, Jan Nevšímal, Huy Anh Nguyen, Filip Novotný, Filip Okleštěk, Jan Olecký, Gabriela Pechová, Jindřich Planeta, Miroslava Plevná, Veronika Plevná, Mikuláš Pobuda, Tomáš Pokorný, Michal Powada, Roman Prášek, Daniel Martin Průša, Ivana Rejnková, Elvy Seidlerová, Michal Severín, Vojtěch Slabý, Marián Tomko, Jonáš Týřl, Laura Verková, Vlasta Veselak, Markella Vitsiou, Petr Volný, Petr Vondrouš, Anna Weissmannová, David Zemianek, Martina Zikmundová, Lenka Čejchanová, Matěj Šedivý, Jakub Šorna, Marek Štamporský

Víte, že
členové Mensy
pořádají
dvakrát ročně
celostátní setkání,
každý měsíc
schůzky místních skupin
i řadu dalších akcí?

Přidejte se!
Informace o aktuálních akcích
najdete na
www.mensa.cz/volny-cas

Malý výlet na Velký Kosíř a navazující prostějovské grilování
a turnaj v ping-pongu; foto: Pavel Terber, Ladislav Frankl

KALENDÁŘ AKCÍ

říjen

listopad

prosinec

Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne	Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne	Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne
				1	2	3	1	X	X	X	X	6	✓			X	2	X	4	5
4	5	6	7	8	9	10	8	X	10	11	X	13	14	6	X	8	9	10	X	12
11	12	X	14	15	X	17	15	X	17	18	19	X	21	13	X	15	16	17	18	19
X	X	20	21	X	X	24	22	X	24	25	26	27	28	20	X	22	23	24	25	26
25	X	X	28	29	30	31	29	30						27	28	29	30	X		

Název akce	Místo konání	Datum konání
Zahraniční zájezd	Bosna a Hercegovina	13. 10.
SIG Turistika – Od nevidím do nevidím	Stříbrná Skalice	16. 10.
Barevné puzzle a hlavolamy	Brno	18. 10.
Setkání MS Praha ve Vidličkách a nožích	Praha	19. 10. 16. 11. 21. 12.
Pravidelná schůzka MS Prostějov	Prostějov	22. 10.
Posezení + Florbal a volejbal	Praha	23. 10.
Snídaně v Café Louvre	Praha	26. 10. 23. 11.
Rozvoj intranetu	Praha	26. 10.
Exkurze na vojenském letišti v Praze Kbely	Praha	27. 10.
Setkání MS Ostrava	Ostrava	2. 11.
Pravidelná schůzka MS Hradec Králové	Hradec Králové	2. 11. 7. 12.
Jihoměstská schůzka MS Praha	Praha	3. 11. 1. 12.
Pravidelná schůzka MS Plzeň	Plzeň	4. 11. 3. 12.
Valná hromada MS Prostějov	Prostějov	5. 11.
Uzávěrka časopisu Mensa ✓		7. 11.
Pravidelná schůzka MS Olomouc	Olomouc	9. 11. 14. 12.
SIG Lišky	Obůrka u Blanska	12. 11.
Podzimní camp pro nadané děti	Mikulovice u Znojma	16. 11.
Únikový víkend	Ústí nad Labem	20. 11.
Vánoční besídka s turnajem v ping-pongu – Prostějov	Prostějov	11. 12.
Silvestr v Prostějově	Prostějov	31. 12.

Co ještě stihnout v tomto roce?

Iva Berčíková

Zatím jsme toho v Ústí moc nestihli – jen červnovou akci Od pivovaru k pivovaru a dvoje testování.

I ty pivovary se ale uskutečnily jen ve zkrácené verzi – v sobotu jsme začali koupáním v jezeře Milada a do Zichovce přijeli až vpoledvečer. Takže na rozhlednu jsme se vydali až skoro v osm a kvůli menšímu kufrování jsme k ní dorazili kolem desáté. To už se valem stmívalo, a zpáteční cestu do pensionu jsme tak absolvovali v čelovkách.

Z různých důvodů se neuskutečnily další pivovary ani v srpnu ani září, takže zbyl už jen říjen a Únikový víkend v listopadu. Na obě tyto akce vás srdečně zvou – Pivovary budou v okrese Most a Chomutov o víkendu 15.–17. října – více na: mensa.click/jj. Unikání se uskuteční o víkendu 20.–21. listopadu – více na mensa.click/jk.

Setkání programátorů v říjnu

Tomáš Kubeš, intranet@mensa.cz

Cílem pravidelných setkání programátorů se zájmem o rozvoj intranetu by měla být především možnost probrat na čem pracovat a poradit si navzájem.

Zatímco v době pandemie bylo pravidelné týdenní virtuální setkání programátorů dobrou a funkční myšlenkou, nyní když se život vrací do původních kolejí, dochází ke kolizi s jinými akcemi. Chtěl bych proto navrhnout, abychom se vrátili k „předpandemickému modelu“, kdy bylo setkání programátorů kombinovanou prezenční a virtuální formou, avšak pouze každé druhé a čtvrté úterý v měsíci.

Následující setkání se uskuteční:

- 12. 10. od 19:00 v kanceláři Mensy v CIIRC (Jugoslávských partyzánů 1580/3, Praha 6), přihláška: mensa.click/jo

- 26. 10. od 19:00 v kanceláři Mensy v CIIRC (Jugoslávských partyzánů 1580/3, Praha 6), přihláška: mensa.click/jp

Historické okénko

Jiřina Vlková

Před deseti lety se uskutečnil úžasný cyklovýlet do penzionu Piktych v Lázních Libverda. Kromě okolí lázeňského městečka s Obřím sudem, bazilikou v Hejnici a arboretem ve Ferdinandově navštívili účastníci i skalní hrad Oybin v Německu a zkusili si lézt na ferratu. Společné večery byly vyplněny povídáním a hraním deskových her.

Reakce na akci najdete v časopise Mensa 10-11/2011 na stranách 48-49 a fotografie na mensa.click/jl a mensa.click/jm. Budíž vám inspirací k přihlášení na další podobný cyklovýlet, připravovaný na srpen 2022.

Piktych znovu po 11 letech

Zdenka Pániková

Zvu vás jménem SIG Senior, SIG Outdoors a SIG Cyklistika na remake úspěšného cyklovýletu pro cyklo i pěší sekci, který je připravený na 24.-28. srpna 2022 do penzionu Piktych v Lázních Libverda.

Lázně Libverda i rozsáhlá síť singletrailů prošla v dlouhých 10 letech obrovskou proměnou, tak proč to nezkusit. Místo je velmi atraktivní tím, že je nedaleko nejvyšší hory české strany Jizerských hor Smrku a stejně tak je kolem spousta turisticky zajímavých míst. Kousek dál, to už ale autem, bychom mohli navštívit CHKO Lužické hory, pískovcové Krkavčí skály a kousek za hranicemi je nejbližší ferrata Nonnensfelsen. Plánů máme hodně, všechny je asi nestihneme, ale program zkoordinujeme až na místě při naší první večerní poradě.

Akce je vhodná jak pro cyklisty, tak i pro pěší, na věku nezáleží. Minimální počet účastníků je 17, maximální 31, optimální 20-25. Pro cyklisty je povinná výbava – helma, světla, náhradní duše a tak...

Penzion (www.piktych.cz) budeme mít celý sami pro sebe, se společným sociálním zařízením. Budova má 8 pokojů: v přízemí

5 + 2 (průchozí), v patře 6 + 2 (průchozí) a dva 3lůžkové a dva 5lůžkové se samostatným vchodem. Samostatné jednotky dostanou vlastní soukromí. Kdo dřív přijde...

Cena: za osobu a noc 180 Kč + 25 Kč (>18 let) + 50 Kč registrační poplatek (nečlenové Mensy 100 Kč), takže dospělý člen Mensy za celý pobyt zaplatí 870 Kč, pokud si přiveze vlastní povlečení, jinak ještě 80 Kč za zapůjčení povlečení na celý pobyt. V přízemí budovy je kromě sociálního zařízení i společná kuchyně, takže polopenzí si můžeme zajistit buď vlastními společnými silami, nebo každý individuálně. Podrobnosti se budou řešit operativně s blížícím se termínem.

Vypsání akce je zatím předběžným průzkumem zájmu o účast. Pokud by se do konce roku nepřihlásil ani minimální počet účastníků, akce by musela být zrušena a termín provozovatelů uvolněný pro jiného zájemce. Proto pokud máte zájem se cyklovýletu zúčastnit, neváhejte s přihláškou, platby budeme řešit dodatečně.

Těším se na společné jizerské toulání.

Léto na Lipplově dvoře se SIG Děti Plzeň

Jana Soukupová, Hana Mičicová, foto: Jiří Soukup, Kateřina Vágnerová

Oblíbeným místem malých letních mensovních rodinných setkání se letos stala chata Jany Soukupové v Javorné na Šumavě.

Už před začátkem prázdnin zde narychlo proběhlo odpolední přátelské posezení tří mensovních rodin (aneb To se takhle jednou sejde mensovní rodina z Brna, Prahy a Klatov) u stolu plného nejrůznějších dobrot. Diskutovali jsme o aktuálních tématech, samozřejmě o dopadech koronaviru na normální život, a pak přišly na řadu i úryvky a perličky ze života mensovních dětí. Počasí se vydařilo, popovídali jsme si a děti se spolu na zahradě zabavily.

Nebylo tedy divu, že brzy přišel nápad podobnou akcí zopakovat, ideálně naplánovanou více dopředu a s nějakou přidanou hodnotou, která by nadchla především děti. Domluvili jsme v rámci SIGu Děti Plzeň pevný termín na nedělní odpoledne 8. srpna, na který byli zprávou z intranetu zváni také příznivci MS Plzeň, protože by bylo fajn, aby se k nám přidaly i další mensovní rodiny s dětmi.

Kvůli nehezké předpovědi počasí a karanténě jsme termín dvakrát přesunuli, akce se tedy akce zadařila až k samotnému konci prázdnin ve všední den, kdy kromě deště i občas prosvítalo slunce. Sice se nás letos sešlo o trochu méně než loni, ale i tak jsme u grilované krkovičky probrali plno coviduplných zážitků posledního roku. Skvělý program nejen pro děti připravil Jarda Vágner, nadšený entomolog a chovatel. Nejenže

s sebou přivezl své sbírky vzácných brouků a motýlů k prohlédnutí, ale během odpoledne po zahradě sbíral další živé breberky, které jsme za jeho poutavého povídání nadšeně pozorovali ve speciálních skleničkách s lupou. Shodli jsme se, že v entomologii budeme pokračovat i příště, snad dříve než zase za rok o letních prázdninách.

Blaník 2021

Zdenka Pániková, Jarka Hnatiaková, foto: Iveta Jelínková

O víkendu 10.–12. září se konečně uskutečnila akce SIG Turistika, Cyklistika a Outdoors, která byla z pochopitelných důvodů několikrát přeložená.

Páteční večer jsme strávili povídáním, hraním her, ani luštění nechybělo a hra na kytaru nám večer příjemně zpestřila.

V sobotu nám počasí přálo, akcí v regionu bylo až až. Vlašimská vidlička v zámeckém parku, exkurze na opuštěné dálniční mosty nebo pozorování vesmíru ve vlašimské hvězdárně, všechno se ale stihnout nedalo. Skupina odvážlivců se vydala zdatat Velký i Malý Blaník, ti méně odvážní si cyklovali kolem Vlašimi a účastnili se kulturních událostí. Večer jsme strávili u ohně, opékali výborné špekáčky a poslouchali živou hudbu ze zámeckého parku, dokonce i ohňostroj byl.

Nedělní program nám vyplnila procházka po krásném velkém vlašimském parku, přišlo smutné loučení, ale odjížděli jsme naplnění nezapomenutelnými zážitky.

Za finanční podporu akce chci za všechny

zúčastněné poděkovat Radě Mensy a obrovské díky patří samozřejmě Ivetě Jelínkové za to, že se postarala o perfektní organizaci akce, i všem zúčastněným za skvělou atmosféru.

Hurá, hurá, hurá! Blaník konečně pokořen.

„Děkuji všem účastníkům za trpělivost. Zároveň touto cestou děkuji Spolkovému domu ve Vlašimi za vstřícnost, pochopení a poskytnutí skvělého zázemí pro naši akci.“

Iveta Jelínková

Příměstský tábor Nadané děti

Marta Frydrychová

tampolínkách, bosu, hrajeme pohybové hry a vymýšlíme si různé překážkové dráhy.

Velkým přínosem prvního týdne byla návštěva Ivy Longinové z NPI, která se nově věnuje problematice nadaných a která s námi strávila celé odpoledne. Kromě toho, že se zapojila do příprav a průběhu soutěží, věnovala čas i našim rodičům. Navštívila nás také Jihočeská televize, která přijela natočit reportáž o táboře nadaných.

Druhý týden se nesl v podobném duchu jako ten první s tím rozdílem, že nyní byla hlavním prvkem angličtina. Každodenní lekce byly našimi skvělými lektorkami připraveny samozřejmě hravou prázdninovou formou, protože prioritou je, aby aktivity děti bavily a aby si je užívaly.

Ani druhý týden nezapomněly šachovnice, stejně tak další deskové, karetní a logické hry, jejichž obrovské množství mají děti neustále k dispozici. Letos měly kromě šachovnic největší úspěch „krávy“ (Šestá bere) a Dobble v několika různých variantách. Bylo skvělé pozorovat, jak se děti během pár dní szily a naprosto přirozeně vytvářely skupinky, ve kterých si užívaly jednotlivé aktivity. Všechny za týden nasbíraly několik krásných diplomů a na závěr tábora si odnesly malý dáreček.

Přestože oba týdny končily celkem smutně, protože dětem se domů nechtělo, nakonec jsme jim vykouzlili úsměvy na tvářích a radost v očích příslibem, že se budeme scházet pravidelně i během školního roku. Jak jsme slíbili, tak již v tuto chvíli činíme a určité naše aktivity zase rádi zveřejníme.

Velký dík patří všem, kteří se na přípravách a realizaci jakkoliv podíleli. Největší odměnou jsou spokojené děti, které se nám na akce vrací a jejichž počet neustále narůstá. Samozřejmě jsme vděční i všem rodičům za slova chvály a uznání. To je to, co nás naplňuje, žene nás dopředu a dává nám smysl v této práci pokračovat a neustále se rozvíjet.

A to, že na naše příměstské tábory vozí rodiče děti desítky kilometrů, a to, že se jiní ubytují na týden v Českých Budějovicích, aby dítě na tábor mohlo docházet, bereme jako zpětnou vazbu, že to snad v Budějčích děláme dobře. :-)

I letos jsme se v Českých Budějovicích rozhodli uspořádat další ročník příměstského tábora a věříme, že se z toho loňského zkušebního pomalu stává tradice.

Letos jsme vypsalí termíny rovnou dva, 12.–16. 7. a 19.–23. 7., a doufali jsme, že nám COVID dovolí, aby akce proběhly. Nakonec se povedlo, a navíc jsme na oba termíny dostali na poslední chvíli dotaci MŠMT v rámci výzvy Letní kempy 2021, a mohli jsme tak nabídnout účastníkům tábor zdarma.

V prvním týdnu byly spojovacím článkem šachy. Hlavním hostem byla mezinárodní šachová mistryně Natálka Kaňáková, která měla děti s touto královskou hrou seznámit a ty pokročilejší z nich zas o kousek posunout. Tréninky probíhaly každý den. Děti byly rozdělené na dvě skupiny podle věku a úrovně. Všichni se naučili základní pravidla a v polovině týdne se zapojili do táborového miniturnaje.

Samozřejmě byly i další aktivity. První den vždy věnujeme seznamovacím hrám, kdy se děti hravou formou poznají s budoucími kamarády. Celý tábor byl provázen plněním hvězdiček různých výzev a dovedností. Naučili jsme se svou první šifru, absolvovali kurs první pomoci a následně ošetřování figurantů s maskovanými úrazy, ale také skládali puzzle, luštili sudoku a učili se Morseovku. Kromě aktivit určených jednotlivcům jsme se učili pracovat v týmech, kdy jsme na venkovních stanovištích plnili různé úkoly. Důležité bylo dané zadání nejen co nejlépe vyřešit, ale hlavně se naučit jako tým spolupracovat.

V druhé polovině týdne jsme měli připravené hodiny angličtiny, jedno dopoledne bylo věnováno tradičním pokusům z fyziky, které děti milují. Další týmovou soutěží byly logické výzvy, kdy jsme opět na stanovištích řešili přesmyčky, sirkovky, šachové úlohy, ale třeba i paměťovku.

Ani jeden den nezapomínáme na pohyb. Díky špičkově vybaveným prostorům Fight clubu, kde máme zázemí, trávíme spoustu času na

České Budějovice

Mensa pobytové tábory pro

Lucie Měchurová, hlavní vedoucí

asi 10 minut v kuse a nezadrhávala při tom, každé druhé slovo nebylo hustý nebo jakožto nebo kůl, a byl to krásný souvislý projev. Absence počítačových her a mobilu je vždycky dobrá. :-) Díky moc, a příští rok, pokud to půjde, ji tam máte zpátky“

„... chtěla jsem Vám i celému vašemu týmu poděkovat za skvělý tábor! Syn vyrazil takto poprvé. Byl už na několika sportovních soustředěních a vždy tam někoho předem znal, ale takto, že bych ho poslala na „neznámý“ tábor bez nikoho, tak to byl poprvé. Ani jsem pořádně nevěděla, jak mu mám tábor přiblížit a namotivovat ho. Nemá moc rád nové věci a dlouho si na vše zvyká. Ale přijel nadšen a příští rok se rád zase přidá! Jsem ráda a vám za to děkuji.“

„...nejdříve bych Vám ráda ještě dodatečně poděkovala za letošní letní kemp, ze kterého syn přijel velmi spokojený a dobře naladěný (a taky pěkně unavený :-)). To nás opravdu moc potěšilo a jsme skutečně rádi, že jste tábor nakonec zorganizovala a že se tak povedl. Podle vyprávění (a syn obvykle zase tak sdílný není) byl dost zajímavý a prima program a sešla se zřejmě fajn parta dětí podobného ražení a věku. Takže nám nezbyvá doufat, že příští rok naplánujete opět něco podobného pro tyto teenagery. Podle synových slov má zřejmě chuť se s Vámi opět příští rok vidět víc dětí.“

V letošním roce jsme rozšířili nabídku mensovních táborů pro nadané děti o dva termíny v nově zrekonstruované chalupě v Dolní Suché poblíž Liberce. První termín byl určen mladším dětem ve věku osm až dvanáct let, ten druhý na žádost rodičů dětem od dvanácti do patnácti let.

Během obou týdnů se z dětí stali detektivové, každý tým měl za úkol na konci tábora dopadnout toho správného zločince. V prvním týdnu se utkali „Mensáci“, „Sherlockové“ a „Lovci indicií“, ve druhém týdnu „#nadetektivaJenise“, „Detektivní žumpa“ a „Detektivní kancelář z Wishe“. Úkolem bylo během týdne sestavit co nejpřesnější identikit a poté zločince identifikovat. K tomu sloužily získané indicie, které měly týmy možnost vysoutěžit v rozmanitých týmových aktivitách na detektivní téma. Kromě toho probíhaly i soutěže a aktivity jednotlivců, kde bylo možné získat body do celkového bodování, nebo i prémiovou indicii pro svůj tým.

Některé aktivity měly mladší i starší děti stejné, některé podobné a další byly připraveny přímo pro danou věkovou skupinu. Všichni byli úžasní a do každé soutěže se zapojovali s chutí a nasazením. Nakonec se všem týmům podařilo svého zločince najít a dopadnout.

Kromě aktivit spíše „intelektuálních“ jsme i hodně sportovali, první týden by mohl být i táborem fotbalovým. :-) Jinak jsme jezdili na kánoích, plavali, běhali, hráli ping-pong

a také jsme měli jeden větší výlet. Mladší děti byly na hradě Grabštejn, kde měly zajištěnu interaktivní prohlídku s úkoly, starší vyrazili na výlet na Trojzemí, kde měly možnost přebroděním říčky navštívit Polsko a Německo. Také jsme si přes hranice posílali tajné zprávy, z nichž některé byly česky, jiné polsky a německy.

Druhý týden byl s námi na táboře díky dotaci z nadace RSJ také psycholog Mensy Vlado Marček, který měl pro děti připravené různé aktivity. Děti, které chtěly, ho také mohly využít třeba k popovídání si o problémech, které je trápí.

Za sebe i za celý tým vedoucích – Zuzku, Petru, Hanku, Huberta a Vojtu – bych ještě jednou ráda touto cestou všem dětem moc poděkovala za skvělé dva týdny, které jsme si díky nim opravdu krásně užili. Všichni byli úžasní a troufám si tvrdit, že si to děti s námi užily také naplno a odvezly si kromě dárečků a táborového trička také spoustu zážitků a kontaktů na nové kamarády – a hlavně chuť vyrazit s námi i příští rok.

To ostatně potvrzují i ohlasy rodičů, kterým samozřejmě moc děkujeme, že nám své ratolesti svěřili a neváhali s nimi jet mnohdy i přes celou republiku. Takže zase příští prázdniny – už nyní se na všechny známé i nové tváře moc těšíme.

„Díky za skvělý tábor. Po dlouhé době mi dcera začala něco vyprávět, vyprávěla

nadané děti v Dolní Suché

Letní campy Mikulovice u Znojma

Dana Havlová, hlavní vedoucí

Na Hájence Chaloupky v Mikulovicích u Znojma jsme letos přivítali více než 220 účastníků na osmi prázdninových akcích.

Léto jsme zahájili týdnem pro rodiny s nadanými dětmi. Byla to pohodová dovolená pro 6 rodin s dětmi naplněná výlety, zajímavými inspirativními debatami a organizovaným programem pro děti. Děti si užívaly i mazlení se zvířátky. Koťata šla z jednoho klína na druhý a miniovečky měly zajištěn každodenní přísun tvrdého chleba a drbání za ušima.

Na sedmi letních campech, které následovaly, jsme ve dvou programových liniích studovali newyorskou mafii z období poloviny minulého století. V roli policistů jsme ji infiltrovali a vyšetřovali její zločiny nebo sledovali soupeření jednotlivých rodin mezi sebou. Součástí našich campů je už tradičně nabídka individuálních aktivit, která díky většímu počtu vedoucích a instruktorů byla velmi pestrá. Mezi nejpopulárnější patří hra na hrdiny Dračí doupě, Partička, natáčení krátkého filmu, warhammer, složitější strategické deskové hry, únikovky, vytváření malých uměleckých děl na kamínky, lapače snů, náramky přátelství, psychologické aktivity, hraní KUBB, plavání, sporty a mnoho dalšího.

Díky laskavé podpoře nadace RSJ jsme letos měli na každém campu psycholožky, které se vždy po celý týden každodenně věnovaly dětem. Trávily s nimi dobu programu i volný čas, připravovaly speciální program pro INDI aktivity, poskytovaly psychickou podporu a měly kratší přednášky na různá témata z jejich oboru. Každodenně nabízely individuální konzultace účastníkům, kteří chtěli probrat některé z témat v soukromí. Všechny psycholožky byly velmi milé a získaly si důvěru účastníků a zájem o konzultace byl nebývalý. Jsem moc ráda, že jsme účastníkům mohli podporu poskytnout v takovém rozsahu a za to RSJ velmi děkuji.

Chtěla bych upřímně poděkovat všem, kdo se na přípravě a provozu campů podíleli. Je to náročná, ale krásná práce, která má

smysl. Takže Vladane, Simčo, Maxi, Alčo, Hanko, Láďo, Míro, Vojto, Iveto, Majdo, Inko, Hanko, Ráďo, Zdenko, Pájo, Verčo, Káťo, Pavle, Martine, Peťko, Andrejko, Adame, Klárko a Luke, DĚKUJI VÁM!!!

Za rodiče účastníků připojuji i poděkování od jedné z maminek:

„Chtěla bych Vám i všem vedoucím za N. moc poděkovat, přijela z campu úplně unešená, odnesla si z celého týdne plno skvělých zážitků. Tak nadšeně jsem jí snad o žádné „akci“ ještě neslyšela mluvit. :-)

Ještě jednou velké DĚKUJI a přeji i nadále plno skvělých nápadů a hodně sil při práci s našimi „šílenými“ dětmi. :-)

Těšíme se na vás na dalších akcích v Mikulovicích. Nejbližší bude Podzimní camp pro nadané děti od 17. do 21. listopadu 2021: mensa.click/jn

Tábor SIG Lišky Kunžak červenec 2021

Milada Pytelová

Týden plný aktivit pro bystré lišky i jejich rodiče a kamarády. Stavba transkanadské železnice v České Kanadě – za 6 dnů z Montrealu do Vancouveru. Postaveno 4633 km železniční trati a prozkoumáno 80 km v přírodním parku Česká Kanada, včetně výletu na Vysoký kámen – nejvyšší horu parku. Výlety do Nové Bystřice a na zámek v Jindřichově Hradci úzkokolejkou. Náročná cesta za pokladem přes hory, rybníky až do Dáblavy prdele. Sluníčko, koupání, hry, zpívání a spousta kamarádů.

Z ExCommu: Pouto mezi námi

Převzato z Mensa World Journal, 10/2021, číslo 105, přeložila Zuzana Kořínková

Jakožto jeden z nových členů ExCommu jsem si dal za jeden z prvních úkolů pochopit důležité otázky a výzvy, kterým naše mezinárodní mensovní společenství musí čelit.

Když jsem se tímto tématem zabýval, nepřekvapilo mě, že mezinárodní problémy jsou pozoruhodně podobné těm, které dennodenně řešíme v Americké Mense. A tyto problémy na národní úrovni jsou pozoruhodně podobné těm, které neustále řeší více než stovka našich místních skupin.

Určitě pro to existuje nějaké vědecké vysvětlení, já mám ale pocit, že naše sdílená inteligence nám skýtá určité hluboké přirozené propojení.

Když jsem poprvé vstoupil do Mensy, byl jsem překvapený a nadšený z toho, že

ostatní lidé vyprávějí historky, které odrážely ty mé. A když jsem pak začal potkávat mensany z ostatních zemí, jejich zkušenosti byly podobné:

- Mnoho z nás ve svém životě zažilo výjimečné učitele, kteří odhalili náš potenciál a inspirovali nás, abychom se učili a rozvíjeli. Nebo jsme naopak měli takové učitele, kteří nám bohužel nedokázali nabídnout dostatečně výzvy a snažili se nás přimět k tomu, abychom se přizpůsobili a zapadli.
- Pracovali jsme ve společnostech, které podporovaly kreativitu a otevřenou komunikaci, nebo jsme naopak bojovali s byrokracií, která se změně stavěla do cesty na každém kroku.
- Nalezli jsme lidi, kteří nás přijali a milovali pro to, jací jsme a jak interagujeme se světem, nebo jsme naopak neuměli vyhovět sociálním normám a cítili jsme se jako outsideri.

Naše konkrétní kulturní zkušenosti jsou jedinečné, ale máme přirozené společné pouto. Toto pouto je naší silnou stránkou. Je to důvod, proč dáváme Mense dobrovolně k dispozici tolik ze svého času a proč se snažíme, aby představovala úžasnou zkušenost pro všechny členy. Je to důvod, proč píšeme články do mensovních

časopisů, proč se dohadujeme o interpunkci ve stanovách a proč hlídáme, jak se utrácí každý jeden halíř.

Ačkoliv máme tisíce dobrovolníků, kteří se věnují správě naší komunity, musíme mít stále na paměti fakt, že skutečná hodnota spočívá v hluboce osobních vazbách, které mezi sebou vytváříme na denní bázi.

Posledních dvanáct měsíců pro nás představovalo výzvu v řadě překvapivých směrů, současně nás ale spojilo způsobem, jaké jsme nikdy nečekali.

Přišli jsme o svá pohodlná osobní setkání, ale otevřel se prostor pro nové online komunity, které z mezinárodního networkingu udělaly něco přirozenějšího a jednoduššího než dříve. Pořádali jsme putovní happy hours, mezinárodní povídání nad nudlemi, setkání sesterských měst a podobně.

Jednoho dne, doufejme, že brzo, bude COVIDový problém vyřešený. Vrátime se zpátky k místním schůzkám a velkým regionálním setkáním.

Jsem přesvědčený, že budeme současně pokračovat i v budování naší mezinárodní online komunity a že zjistíme, že máme víc společného než odlišného.

Společně porosteme do síly.

...timmy

chair@us.mensa.org

Z ExCommu: Jasná cesta kupředu

Převzato z Mensa World Journal, 11/2021, číslo 106, přeložila Zuzana Kořínková

Žijeme v neustále se měnícím světě a děláme, co můžeme. Pandemie COVID-19 ale byla jako nečekaný úder, který boxera srazí tváří k zemi, a ten se marně snaží pochopit, co se stalo, zatímco sbírá sílu zvednout se a pokračovat v zápase.

Do našich životů vpadl chaos a mnoho z nás muselo hledat nový směr a cestu, kudy se vydat. Posunuly se priority téměř každého člověka, skupiny, organizace a země, a to má samozřejmě vliv i na Mensu. Nyní je obtížnější než kdy dříve dostat se do nové oblasti, provést tam první testování, založit novou národní Mensu a přinést hlavní benefit členství: možnost potkávat úžasně lidi a navazovat s nimi vztahy.

Protože situace vypadá z hlediska mých povinností mezinárodního radního pro rozvoj nejistě a náročně, hledal jsem vhodný úhel, příležitost, jak této nové výzvě čelit. Zjistil jsem, že nové sociální skupiny jsou teď všude žádané víc než kdy dřív, protože krize současně znamená příležitost ke změně. Tato myšlenka mi poskytla ten impuls, který

jsem pro vytyčení jasné cesty k budoucnosti našeho milovaného spolku potřeboval.

Kontaktoval jsem tedy úřady v Uruguayi, Chile, Ekvádoru, Bolívii a Paraguai, abych získal oficiální informace o omezeních při cestování a společenských setkáních, o karanténách a možných místech pro testování IQ. Také jsem se pustil do základů online propagace testování, protože z těchto zemí je velký zájem o založení nové Mensy a na základě zkušeností z Argentiny, Brazílie a Peru mám jasnou představu, jaká je v Jižní Americe skladba naší cílové skupiny.

Nicméně jakmile se omezení pro výjezd z Argentiny mimo Jižní Ameriku trochu uvolní, zaměřím naše úsilí o vytváření nových národních Mens do Nigérie, Estonska, Portugalska, Spojených arabských emirátů a Thajska a naše rozvojové úsilí zacílím na to, aby již zavedené národní Mensy rostly – například v Bosně a Hercegovině, Kolumbii, Kypru, Indonésii, Lucembursku, Severní

Makedonii, Pákistánu, Peru a Filipínách. Víím, že to zní jako spousta práce pro jen jednoho člověka – a to je naprostá pravda. Proto vytvářím týmy s dalšími Mensany, kteří mi budou chtít pomoci s dosažením krásného cíle dělat Mensu den po dni větší a lepší.

Pokud byste se chtěli účastnit a máte zájem o tvrdou a vytrvalou práci, kontaktujte mě prosím přímo na e-mailu

development-mil@mensa.org, a to buď v angličtině, nebo španělštině. Budeme potřebovat pomoc s testováním, s překlady, s administrativou, s PR... Pokud máte nějaký nápad, jak přispět, energii na jeho realizaci a otevřenou mysl, dejte mi o tom vědět. Budete v našem rozvojovém týmu vítáni!

Máme před sebou volnou cestu kupředu. To, co potřebujeme, abychom se po ní

mohli vydat, je tvrdá práce podpořená láskou k našemu spolku, dobrou strategií a trochou štěstí.

Doufám, že jste všichni v bezpečí a žijete šťastně.

Se srdečným pozdravem

José

Ohlédnutí za volbami 2021

Mezinárodní volební komise. Převzato z Mensa World Journal, 11/2021, číslo 106, přeložila Zuzana Kořínková.

Volby do Mensy International (MI) přinesly letos několik novinek:

- Kandidáti byli poprvé zvoleni na tříleté funkční období; dříve to byla funkční období dvouletá.
- Referendum 2020 vedlo k tomu, že členi, kteří zastávali určitý úřad po celá dvě funkční období, už nemohou na stejnou pozici kandidovat znovu; dříve platil pouze zákaz vykonávat stejnou funkci, pokud ona dvě funkční období následovala bezprostředně po sobě.
- Mensa International (MI) již nehradí výdaje vzniklé národním Mensám

(NM) v souvislosti s korespondenčním hlasováním; jednotlivé NM stále mohou svým členům poštovní hlasování poskytovat, avšak na náklady dané NM. To vedlo k velkému snížení počtu doručených poštovních hlasovacích lístků.

- Elektronické hlasovací lístky byly poprvé rozesílány centralizovanou agenturou, a nikoli jednotlivými národními Mensami. Seznam oprávněných voličů byl sestaven z databáze MI registrovaných členů na internetových stránkách www.mensa.org a doplněn ve spolupráci s většinou národních Mens.

Výsledkem brexitu bylo, že některé evropské národní Mensy měly problémy s GDPR a neposkytly agentuře se sídlem v Londýně kontaktní údaje členů. To vedlo k tomu, že velký počet členů po celém světě nedostal od agentury hlasovací lístky. Zdá se, že tento problém mělo až 80 % členů jedné velké národní Mensy.

V roce 2021 odevzdalo hlas v mezinárodních volbách pouze 8,87 % členů z centralizovaného seznamu voličů. Doufáme, že se míra účasti v příštích volbách v roce 2024 zvýší a že centralizovaný seznam voličů bude přesnějším vyjádřením celosvětových počtů členů.

Členové, toto je vaše organizace. Kdo bude zvolen, závisí na vaší volbě. Pokud nevolíte, pak se rozhodujete nemít hlas. Pokud jste nemohli hlasovat z interních důvodů, pak musíme změnit okolnosti, které vám zabránily hlasovat.

Průzkum účasti členů, který se konal bezprostředně po zveřejnění výsledků voleb,

odhalil některé společné motivy v získaných komentářích. Respondenti v zásadě vnímají tyto problémy:

- Členové ve skutečnosti nevědí, co jednotlivé pozice v ExComm reálně dělají pro Mensu nebo její členy;
- Členové lidi na daných pozicích neznají;
- Nedostatečná informovanost o tom, jaké možnosti/vybavení jsou v rámci MI členům dostupné;
- Nemožnost přístupu k některým možnostem/vybavení;
- Nedostatečná znalost voleb a materiálů;
- Špatná informovanost o volbách a dalších mezinárodních záležitostech, jejich malá viditelnost;
- Upřednostňování využití moderních technologií jako on-line/videodebaty.

Cesta za poznáním a zapojením se do mezinárodních záležitostí začíná tím, že si člen vytvoří profil na nedávno revitalizované stránce www.mensa.org. Jakmile máte profil, máte přístup ke knihovně materiálů a odkazů na mezinárodní SIGy, které vás mohou zajímat.

Vzhledem k tříletým funkčním obdobím mají nově zvolení funkcionáři před začátkem příštích volebních kampaní více prostoru – je čas na skutečnou změnu. Potenciál pro změnu v souladu s moderní praxí je sedět a čekat, až se členové přihlásí dobrovolně, zvednou ruku a projeví se.

Gifted Youth Forum na Workplace

Převzato z Mensa World Journal, 10/2021, číslo 105, přeložila Zuzana Kořínková.

Vážení členové, s radostí vám sdělujeme, že Gifted Youth Forum je od nynějška otevřené všem členům.

Těšte se na setkání, diskuse, osvědčené postupy a zdroje; spojíme naše schopnosti, abychom pečovali o nadanou mládež v národních Mensách po celém světě, vychovávali ji a rozvíjeli.

Forum pořádá Mensa International Gifted Youth Committee a je otevřeno všem řádným členům národních mens.

<https://mensainternational.workplace.com/groups/giftedyouthforum/>

EMAG Brno

Napsala Christine Warlies. Převzato z Mensa World Journal, 11/2021, číslo 106.

In case you were wondering, the European Annual Mensa Gathering (EMAG) happened between waves 3 and 4 in Europe, participants were vaccinated/recovered, tested with proof, risk assessment and rapid tests done, and, of course, masks were worn...

The 13th EMAG stood up to its number – the first official international major event since the start of the pandemic finally took place, after being postponed from 2020. The Gathering took place in Brno, Czech Republic.

It was not easy for both organisers and participants; the decision whether the event could and would happen was open until the very last minute. Finally, 220 participants from 22 countries decided to join (in 2019, 750 participants from over 30 countries attended) – while many of our friends followed and commented online. This time, partakers came from Europe only.

An official program that needed to be reduced awaited us, still with lectures and outside activities, such as seeing and riding a Monoracer, and many slots were filled with self-organized activities, such as flying a Cessna or going to the beach.

After at least five days, people went home, emotionally drained, as both brain halves were working hard, and being with people again had a huge impact as well!

The participants were asked: "What did you learn during EMAG Brno or other EMAGs?"

- Solidarity and friendship and helping hands from people I hardly knew before.
- What I've learned from all EMAGs I've been to: that Mensans like to drink a lot! (I'm not judging though!)
- How to eat Grasshoppers correctly...

- That it's unwise for Belgium to attack both France and Germany at the same time, but it's great fun.
- That I love going out with Mensans, which is a lot for a loner like me.
- To take, if possible, a day before and after the event to enjoy the stay even more!
- EMAGs tend to charge your emotional batteries but due to sleep deprivation your physical batteries need to be recharged afterwards!
- It was my first EMAG and what I learned: I want more of this stuff!
- Once a year I feel as if I had met you recently – lovely people come from everywhere.
- Never miss one!

Next year's EMAG: 27th to 31st July 2022 in Strasbourg, France.

More on EMAG: emag-mensa.eu

If you are thinking about organizing an EMAG in your country, please contact us at info@emag-mensa.eu

EMAG Prague trip

Jitka Nováková

U příležitosti EMAGu v Brně se někteří mensané vydali na výlet po Praze. Měli jsme plán dojet z Pražského hradu Královskou cestou na náměstí Republiky a odtud najatým minibusem odjet na Vyšehrad. Dvě mensanky, které s námi šly, byly z Hradu nadšené, ale jedna neměla jiné boty než žabky – a v těch po pražské dlažbě chodit moc nemohla, šla chvíli i bosky. Vzpomněla jsem si na nabádání z EMAG v Gentu, že si máme vzhledem k jejich historické dlažbě vzít pořádné boty. To mne ovšem nenapadlo zopakovat pro Prahu, i když tu dlažbu máme

taky hodně historickou a chodit po ní je únavné.

Díky panu řidiči a mensance z Polska jsme se telefonicky domluvili, že si cestu zkrátíme a následně na Staroměstské nastoupíme do busu, kde se mezi tím usadí zbylí účastníci prohlídky. Cestou na Vyšehrad jsme na nábreží měli možnost obdivovat Národní divadlo, Tančící dům, Emauzy a z Vyšehradu jsme potom měli pohled na Pražský hrad a užili jsme si pověsti o Dívčí válce, Čertově sloupu, Horymírovi a Šemíkovi i lvech

čekajících uvnitř kopce na to, až Češi budou potřebovat pomoc. Důležité bylo, že jsme před Táborskou bránou našli stánek s dobrým občerstvením, protože kavárny a restaurace cestou nebyly pro náš účel moc použitelné (ale měly aspoň toalety).

Všichni jsme byli rádi, když za Táborskou bránou čekal minibus a odvezl účastníky do Brna. Řidič se ukázal jako skvělý, a i když jsme se domlouvali až na poslední chvíli, dokázal nám vyjít vstříc ve všech našich ménících se požadavcích.

Odhalujeme příčiny,
které brzdí firemní
procesy.

Přidej se k nám do party jako nový **Business Controller!**

Chceš postoupit rovnou do 2. kola?

Vyřeš hádanku a odpověď nám
zašli spolu s Tvým životopisem.

G E N

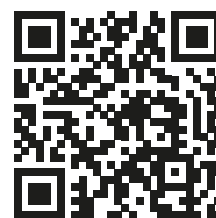
13

?

19

Už se na Tebe v ABRA Software těšíme!

Hledáme také vývojáře a konzultanty.
Mrkni na náš web.

abra.eu/kariera

Skupinové pojištění

Vladimír Kutálek

Skupinové pojištění může být mnoha druhů. Např. flotilové pro ty, kdo mají více aut. Cestovní pro organizované skupiny. Úrazové pro pořadatele akcí. Pojištění právní ochrany (zaměstnavatele i zaměstnanců). Anebo skupinové životní pojištění, kterému především se budu věnovat v tomto článku.

Mnozí z vás mají nějaké „životní“ pojištění. Životní je v uvozovkách, protože samotná definice životního pojištění není triviální, více viz [mensa.click/kj](#). Ať už máte životní pojištění k hypotéce (bývala to podmínka uzavření hypotéky, příp. kvůli slevě z úrokové sazby), nebo prostě „jen tak“, abyste vy, váš partner, rodiče nebo děti nezůstali bez prostředků, když se vám něco stane, to, co máte uzavřené, je individuální (ne)životní pojištění. Pojišťovně vyplníte, ale i nevyplníte zdravotní dotazník a pojišťovna vás vezme, nebo nevezme do pojištění, bez přírážky, s přírážkou, s individuální výlukou. Vždy pozor na častou výluku na stav před počátkem pojištění, a to i v případě, že pojišťovna po vás nechce vyplnit zdravotní dotazník, více viz [mensa.click/kl](#). Pokud se s něčím už léčíte, často dostanete přírážku nebo výluku na důsledky této nemoci, nebo vás vůbec nepojistí. Pokud máte čistý zdravotní dotazník, dozvíte se předem, za jakou cenu a za jakých podmínek vás pojistí na dané pojistné částky či limity. U životního pojištění (což je pojištění smrti a další pojištění, která tak daná pojišťovna definovala) vám navíc pojištění nemůže pojišťovna vypovědět.

Skupinové životní pojištění (dále jen SŽP) funguje podobně, ale v některých směrech úplně jinak. Výhody SŽP oproti pojištění individuálně sjednávanému:

- výrazně nižší pojistné sazby rizik
- výrazně nižší požadavky na vstup do pojištění
- výrazně jednodušší podmínky

Nejčastěji takové pojištění funguje jako nějaký benefit zaměstnavatele. Dokud jste v zaměstnaneckém poměru u daného zaměstnavatele, jste pojištěni. Zaměstnavatele to nestojí tolik, jako kdyby si pojištění každý zaměstnanec sjednal sám, protože těží z výhodnějších sazeb. A současně někteří zaměstnanci to vnímají hodnotněji, než když by cenu pojištění viděli na výplatní pásce – to platí především pro nadprůměrné mzdy.

Proč do toho zaměstnavatelé jdou? Je to benefit; když ho platí zaměstnavatel, stále se sice jedná o nefinanční příjem, tedy zdaňovaný, ale pro všechny je to levnější. Sazby skupinového pojištění mohou totiž klesnout i pod 10 % sazeb pro individuální pojištění (dle průměru věku pojištěných, pojištěných rizik, a především dle počtu pojištěných a podle pojišťovny samotné). Navíc to tlumí riziko soudních sporů o odškodnění, když se stane sporný „pracovní“ úraz. (Pokud se stane pracovní úraz nebo nemoc z povolání zaměstnanci, zaměstnavatel ze zákona platí odškodnění ze svého pojištění, nicméně mnohdy může dojít ke sporu, jestli to pracovní úraz skutečně byl, kdy se stal, jak se stal – pracovní večírky, služební cesty, homeoffice...)

Proč do toho jdou pojišťovny? Proč nabízejí nižší sazby a jednodušší podmínky? Mnohé čekací doby zde neexistují, je zde méně výluk, méně kategorizací (např. rizikové skupiny povolání se nezjišťují).

Zprv je to samozřejmě konkurenční tlak ostatních pojišťoven. A skupinové pojištění

obecně je pro pojišťovny zajímavé, protože jde pro ně o jednu smlouvu s vyšším pojistným. Nebývá zde tak velký výběrový efekt (obecně se víc pojišťují ti lidé, kteří z nějakého důvodu očekávají vyšší pravděpodobnost daného rizika – s tím pojišťovny počítají a individuální sazby jsou o to vyšší), tedy je tu lepší diverzifikace rizik, protože zaměstnavatel obvykle pojistí všechny zaměstnance od starých po mladé a od rizikových pozic po kancelářské.

Je to už víc než dva roky, co jsem o tomhle tématu zběžně mluvil s tehdejšími předsedou Mensy ČR a řešili jsme případnou možnost zajištění mensovního skupinového životního pojištění. Skončili jsme na problému slepice a vejce. Bez počtu a věku pojištěných nelze nacenit riziko v klasickém SŽP, a tím stanovit pojistné SŽP na jednoho pojištěného zaměstnance. Bez výše pojistného nejsou vážní zájemci. Nevymyslel jsem to procesně tak, abych SŽP neodsoudil od začátku k neúspěchu. A je dost problémů k řešení. Mimochodem během těch více než dvou let se mezitím mnoho věcí změnilo, k lepšímu i k horšímu.

Skupinové životní pojištění je jak sněhová koule. Když je malá (malý počet pojištěných), je oproti individuálnímu pojištění jen malá výhoda, navíc bržděná tím, že smlouva není individuální, pojistí vás tedy na něco, co chcete, ale s jinou pojistnou částkou, než na jakou byste se sami pojistili, a obvykle zahrne i rizika, která sami nechcete. Sice sleva je pěkná, ale když si věcně zhodnotíte, že sami byste se pojistili jen tak a tak, nakonec příliš neláká. Když ale o skupinové pojištění začne být zájemců víc, sazby klesají, přiláká to zájemců ještě víc a sazby dále klesají. Takže kritické na úspěch jsou první roky pojištění a počet pojištěných.

Nevýhody skupinového pojištění:

- Nestálost pojištění závislá na pracovním poměru (ukončíte pracovní poměr, skončí pojištění) – tedy potřebujete zaměstnavatele, u kterého je co nejvyšší pravděpodobnost, že pracovní poměr (nejen plný či částečný pracovní poměr, ale i DPP a DPČ) bude trvat dlouho.
- Cena je na rok, žádná garance ceny, žádná garance obnovení smlouvy na příští rok, žádná nevypověditelnost životního pojištění – víceméně to je vlastnost. Např. i u hypotéky máte fixaci na několik let, anebo proměnlivé sazby. V dlouhodobém horizontu, pokud nemáte nos na správné načasování fixace, ušetříte s proměnlivou sazbou. Podobně lze ušetřit se SŽP.
- Dopředu (nyní už jen obvykle, viz dále) není známá přesná cena, protože ta se mění dle stárí a počtu pojištěných. Nicméně nyní existuje možnost u jedné pojišťovny mít předpřipravené balíčky pojištění, kdy je cena známá dopředu. Stačí

mít 5 zájemců a daná pojišťovna bude se zaměstnavatelem pravidelně prodlužovat smlouvu.

- Rizika si vždy vybírá pojistník, nicméně u skupinového pojištění je pojistník někdo jiný (zaměstnavatel) než pojištěný. Nicméně u předpřipravených balíčků si zaměstnanec může vybírat aspoň mezi variantami.

Předpřipravené balíčky tedy jsou nějaký kompromis mezi individuálním pojištěním (ve smyslu pojistí vás) a individuálním skupinovým pojištěním (ve smyslu pojistí vaši firmu přesně, jak chce firma). Na jedné straně jsou zde omezení věková na pojištěné zaměstnance (osoby starší 69 let nepojistí) a firma, potažmo zaměstnanci si musí vybrat z předpřipravených balíčků (invaliditu tam nenajdete). Na druhou stranu bez ohledu na počet a věk pojištěných víme dopředu, kolik který předpřipravený balíček bude stát, a oproti individuálnímu pojištění je sleva stále výrazná (u mě vychází cca na polovinu). Je to takové vhodné přechodové pojištění. Pokud počet zájemců později stoupne, můžeme oslovit vícero pojišťoven a budeme moci pojištění zlevnit nebo přidat pro mě zajímavější pojištění invalidity. Předpřipravené balíčky jsou pro osoby, které jsou starší 18 let a je jim méně než 70. V případě, že máte zájem o pojištění onkologických onemocnění, musí být vám méně než 65 let a zde je nutné odpovědět záporně na mini zdravotní dotazník s otázkami „Trpíte (trpěl jste v posledních 15 letech) zhoubným nádorovým onemocněním?“ a „Probíhá nebo proběhlo u vás v posledních 2 letech vyšetření ke zjištění či vyloučení zhoubného nádorového onemocnění s pozitivním výsledkem?“.

Později, až by počet účastníků byl dostatečný (minimálně 11), by se mezi účastníky SŽP řešilo, jak konstruovat individuální skupinové pojištění, kde bych já osobně chtěl přidat především pojištění invalidity. Nicméně zde

už by cena byla každý rok jiná v závislosti na počtu a věku zájemců. Pokud chcete podpořit projekt a chcete čekat na tuto fázi s pojištěním invalidity, zvažte projevení zájmu alespoň o nějaký levný balíček, např. balíček č. 1 za 111 Kč měsíčně.

Skupinové životní pojištění pro Mensu?

Co dál? Je velkou otázkou, jestli by SŽP pro Mensu dávalo smysl – to záleží především na počtu zájemců a jejich aktivitě pro Mensu ČR. Proto tento osvětový článek, a proto níže naleznete otázky na vás. Na základě odpovědi se rozhodne co dál, jestli a jak SŽP pro Mensu ČR spustit.

Prosím o odpověď každého, kdo by nabídky SŽP přes Mensu chtěl využít, jak mezi těmi,

kdo už nyní mají nějaký pracovní vztah s Mensou ČR, ať už HPP tak DPP/DPČ, tak mezi členy, co takový pracovní vztah dosud nemají.

Prosím o odpovědi na tyto otázky: 1. Váš rok narození 2. Typ pracovního vztahu s Mensou a vaše aktivita pro Mensu, která by mohla být důvodem pracovního vztahu (jste funkcionář, v RM, KK, nějaké MS či SIGu? Pořádáte občas, alespoň jednou ročně, akci, přednášku nebo exkurzi pro Mensu ČR, nebo o takových aktivitách uvažujete?) 3. Jaký balíček byste si zvolili? 4. Jaká rizika byste chtěli mít pojištěna a na jaké pojistné částky, když by byla možnost si je naprosto volně vybrat?

Prosím o odpovědi, a to i v případě, že jsme spolu o tom nedávno či dávěji mluvili. Stejně tak případné otázky na pojistné podmínky, výluky a cokoliv jiného směřujte na e-mail vlk@mensa.cz, případně, chcete-li, diskuzní fórum SIGu Peníze: mensa.click/km.

Pojištění / balíček	1	2	3
Pojištění pro případ smrti	300 000 Kč	800 000 Kč	1 500 000 Kč
Pojištění pro případ smrti následkem úrazu	300 000 Kč	600 000 Kč	1 000 000 Kč
Pojištění trvalých následků úrazu s osminásobným progresivním plněním	300 000 Kč	400 000 Kč	500 000 Kč
Pojištění následků závažného úrazu	300 000 Kč	600 000 Kč	1 000 000 Kč
Pojištění onkologických onemocnění	300 000 Kč + 20 000 Kč příspěvek na léčbu	400 000 Kč + 20 000 Kč příspěvek na léčbu	500 000 Kč + 20 000 Kč příspěvek na léčbu
Měsíční pojistné	141 Kč	292 Kč	515 Kč
Měsíční pojistné bez onkologických onemocnění	111 Kč	256 Kč	470 Kč

	Bronze	Silver	Gold	Platinum
Smrt	150 000 Kč	300 000 Kč	700 000 Kč	2 100 000 Kč
Smrt úrazem	300 000 Kč	600 000 Kč	1 400 000 Kč	1 400 000 Kč
Pojištění trvalých následků úrazu s osminásobným progresivním plněním	600 000 Kč	1 200 000 Kč	1 400 000 Kč	1 400 000 Kč
Denní odškodné za dobu nezbytného léčení (DNL-8)	150 Kč	300 Kč	500 Kč	500 Kč
Měsíční pojistné	279 Kč	540 Kč	922 Kč	1258 Kč

U Mihu

Martina Tyna Doležalová

Mensovní dobrovolníci po roce zas seděli kruhem, rokovali a radovali se vespolek.

A tu zničehonic povstal jeden a prý, že to je pěkné, plchové, deskovky a tak, ale co prý to proklamované zapojení inteligence ve prospěch lidstva...

Sen. Dvojtečka.

Spěcháte na slavnostní večer, vyhlášení literární soutěže, doufáte v úspěch. Kde je cíl, tam je cesta. Vaše cesta se ovšem komplikuje.

Vachrlatý přechod přes širokou vodu po řadě limitně soudržných trouchnivých prken, ložených přímo na hladinu. Několik prokletě úzkých, vlhkých a temných skalních úžin. A nakonec úctyhodná řada turniketů a závor, vše střeženo neústupnými zřízeními.

A to celé musíte absolvovat pro jistotu ještě jednou, protože jste si s sebou zapomněli vzít cosi naprosto nezbytného.

Abyste skončili ante portas, u dveří, jimiž se vchází do sálu, kde kýžená akce probíhá, kterými vás ale pořadatelé nepustí dál, protože se do hlediště vchází přes jeviště a tam zrovna kdosi čte svůj soutěžní příspěvek. Zaděfáte, že se dostanete dovnitř o přestávce, a zatím dáte ucho na dveře.

Hlas na jevišti vykládá o převratném vynálezu pokrmu budoucnosti, který navždy odvrátí hrozbu hladomorů. Zaujme vás nekonečný seznam ingrediencí, jejichž názvy vám jsou většinou nepovědomé nebo sice povědomé, ale víte, že se pro ně musí na kraj světa, pokaždé na jiný, a při dobývání několika z nich je vysoké riziko úrazu, včetně

fatálního. Načež následuje výčet potřebných kuchyňských přístrojů. Kdo má doma kromě sporáku leda mixér a kávovar, má smolika pacholika, což ale platí i pro leckterého šéfkuchaře grandhotelu. A konečně popis přípravy pokrmu. Na chvíli propadnete dojmu, že nasloucháte četbě z pětigenerační rodinné ságy, ostatně časová náročnost receptu zhruba odpovídá.

Zatoužíte po průzračné prostotě párku v rohlíku.

Fakt tohle prospěje lidstvu?

Konec snu. Tečka.

Se lehkou řečí, prospěch lidstva. Hezký cíl. Co to ale sakra je...

Hod knižní perlou

Petra Š. Holubová

Občasné poznámky čtenářovy. Střípky z knih. Sbírané s radostí z objevování. Psané do diáře s nadějí, že nebudou zapomenuty. Po léta zastrčené, zaprášené a pak... objevované znovu.

Velmi důležité je udělat si občas chvilku pro sebe. V rámci zachování duševního zdraví se každý den můžete na pár minut zamknout na záchodě a zde můžete brečet a litovat se.

Jak přežít rodičovskou dovolenou bez trvalých následků.

Chce-li člověk dosáhnout úspěchu, nevystačí si jen s plánováním. Musí navíc i improvizovat.

Isaac Asimov, Nadace

Když jsou tu upíři, nikdo jiný v práci není – upíři totiž nerozlišují mezi přáteli a kořistí.

Derek Landy, Smrtislav hezoun, detektiv bez bázně a hany

Prohlašujete tedy, že vaše pravda je natolik ezoterické povahy, že ji obyčejný člověk nemůže uchopit? Připadá mi, že pravda by měla být srozumitelnější, méně záhadná a přístupnější.

Isaac Asimov, Nadace

Polykač ohně musí polykat oheň, i kdyby si měl zapálit střechu nad hlavou.

Isaac Asimov, Nadace

Vaším největším darem je uvědomění, že jste. Ale vaším největším prokletím je uvědomění, že jednou nebudete. Myšlenkou na smrt se zabýváte celý svůj život. Celý život umíráte. Odputej se od smrti a budeš žít.

Petra Stehlíková, Nasterea

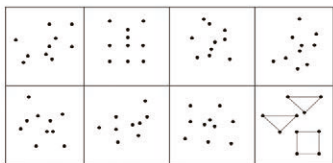
Člověk nikdy nesmí přestat snít. Sen je potravou duše, tak jako jídlo je potravou těla. Během naší existence se nám sny mnohokrát rozplynou a touhy se zmaří, ale snít musíme dál.

Paolo Coelho, Mágův deník

INZERCE

 VĚRA FIXOVÁ
FEUERSTEIN METHOD

SPECIÁLNÍ PEDAGOG

kurzy FIE a D. B. Elkonina
přípravný program pro předškoláky
program pro děti nadané,
s odkladem školní docházky atp.

vera@fixova.cz | 603 195 940
www.feuerstein.cz

**Provoz internetových služeb
pro Mensu ČR a její členy**

zajišťuje společnost
PoweredBy, spol. s r. o.

Informujte se na e-mailu
info@poweredby.cz,
jak můžeme pomoci i Vám.
Tel.: +420 775 25 96 33

cuts
Magnetický hlavolam

PRAVIDLA:

- Cílem hry je hráci kameny vyplnit celou šachovnici.
- Kameny stejné barvy se smí dotýkat pouze rohy.
- Každá úloha má jen jedno řešení.

www.cuts-cz.eu

Mind Sports Olympiad: multitaskingový trénink

Hana Kotinová

Už po pár měsících od první úžasné online herní akce je jasné, že i další ročník MSO, alias Olympiády duševních sportů, bude muset proběhnout v online režimu. První verze programu je očekávána v květnu, ale objevuje se až někdy začátkem července. Moc velkou radost mi neudělá – takových kolizí. To bude těžké rozhodování. Na druhou stranu, jsem přece multihráč a kandidát na zdolání multiherního simultánního rekordu, takže nakonec beru možnost hrát 2-4 turnaje najednou jako super výzvu.

Největší pařan se v loňském roce přihlásil do 44 turnajů a 42 odehrál. A to na to byl měsíc, teď jsou jen 3 týdny. Ne myslím, že o moc víc než já toho letos hrát nebude. Věřím, že jestli všechno dokážu odehrát, tak jsem co do počtu účastí v turnajích mezi prvními pěti. To je první cíl letošního ročníku.

Přestože se říká, že není důležité vyhrát, ale zúčastnit se, jde mi samozřejmě i o dobré umístění. Loni jsem byla 80. v pentamindu (10. žena) a 16. v moderních abstraktech (2. žena), mám tedy co překonávat. Chci se jakkoliv zlepšit, a to bez ohledu na počet letošních účastníků. Další cíl je minimum posledních míst, nejlépe žádné. Určitě se chci dostat přes hranici 300 bodů (loni jsem jich získala 336). A jestli se mi náhodou zlepšit nepovede, alespoň chci zůstat v první stovce.

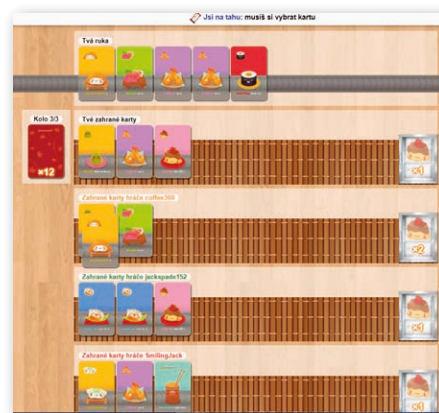
Začínám zlehka. Jeden turnaj odpoledne, jeden večer. Prostě rozcvička. Druhý den ráno vylustím logiku, odpoledne hraju ruskou dámu a večer Hive. Zatím jedu v duchu loňska – nebýt poslední a neskončit s bolestí hlavy mi vcelku stačí.

Dva dny pauza a jedeme naostro. Quarto. Tady si celkem věřím. Kdysi jsem v tom

vyhrála turnaj v Itálii. Získávám 17. místo z 53 účastníků, to je vcelku dobrý výsledek a udrží se celou dobu mezi mými pěti nejlepšími. Další den mě čeká první simultánka – Šestá bere a Zertz. Současně se začátkem těchto turnajů začíná i soutěž v kreativním myšlení. Ta je na 24 hodin a řeším ji převážně až druhý den. Otázky jsou opět vypečené: Jak ještě jednou využít všechny covidové vymoženosti (tedy např. použité obličejové masky); co by si archeologové mysleli o naší civilizaci, kdyby za 1000 let našli seznam bondovek; vymyslet nový multi-tool; a nakonec co by nám dali ufoři za úkol, kdyby nás chtěli donutit být během pěti let lepšími. Odpovědi se mi píšou o něco lépe než loni, ale stejně mě napadají v podstatě jen samé praktické věci. Výsledek 27/41 je v podstatě jako loni. Příště musím aspoň u jedné otázky zkusit něco, aby to vyhrálo cenu o nejsrandovnější odpověď.

Další den a další simultánka. LOA a Can't stop. Další den mám Quoridor a Oware odpoledne a Tumbleweed večer. Radši bych měla Oware separé, ale neskutečně se mi v něm daří. Quoridor je zákeřný a vůbec mi nejde. Večerní Tumbleweed je hra do počtu, hraju, abych poznala novou hru. Neděli mi obsazují dva dlouhé turnaje – Go 19x19 a Entropie. Tři body ze čtyř v Go mi díky McMahonovému systému losování moc bodů nepřináší, ale tady mi o ně stejně nejde. Po započítání Oware se dostávám na 49. místo (+ páté mezi ženami). A přede mnou, někde na 17. místě, s českou vlajkou Ondřej Pulec. Hurá, nejsem sama. Že by dosud neznámý člen mého SIGu Logické hry? Nevypadá to. No neví. Vsadím boty, že ho uvidím na Deskoheraní, ať je to, kdo chce.

Začíná krizový víkend. Středa je ještě v pohodě, hraju Go 9x9 a do toho luštím

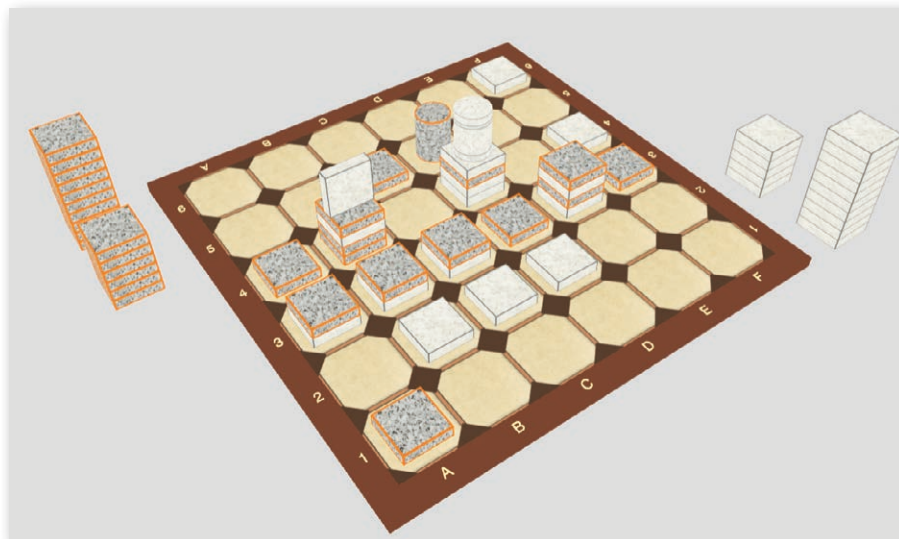
Sudoku. Čtvrtek je horší. Hraju naráz tři turnaje: Lucky numbers, piškvorky a mezinárodní dámu. V dámě mé výsledky poznamenaná technická chyba – soupeř se tváří, jako by mu před posledním, vítězným tahem vypadlo spojení. Jeho čas běží. Ale přitom už dávno začala moje druhá partie, ke které se tudíž nedostavím, čekajíc na oficiální konec té první, prohrávám kvůli neprovedení prvního tahu včas a jen tak tak stíhám partii třetí. Nakonec jsem v dámě poslední. První kanár.

V pátek bych za normálních okolností hrála Go 13x13 a Hex 14x14, tyto turnaje však (s malou slzou v oku) vynechávám a věnuju se aktivitám na víkend dobrovolníků. Druhý den si už ovšem žádný turnaj nechci nechat ujít. Wifi na hotelu funguje skvěle, a jedině, o co přicházím, je společné focení, protože v tu dobu dohrávám turnaj v Othellu. Asi mě pár lidí za to nebude mít chvíli rádo, ale tuhle šanci si fakt nemůžu nechat ujít. Bohužel jsem ji neproměnila.

Zoufale se mi nedaří. Turnaje, kde hraju v pohodě, protože mě výsledek zas až tak nezajímá, mi jdou nějak lépe, no ale i o tom to soutěžení občas prostě je.

Večerní Hive je taky spíš do počtu, hraju ho současně s variantou dámy, kde je úkolem vytvořit dámu, nikoli sebrat všechny kameny. V neděli hraju Toguz. Moc se mi nedaří, očekávám nadpoloviční počet bodů, ale jsem pod polovinou a většinu bodů navíc získávám za to, že soupeři vypadlo spojení nebo to zabalil. No fuj. Náladu si spravuji večerním turnajem ve hře Veletas.

Výjimečné pondělí – v pondělí se dosud nehrálo, anebo se hrály dvouhodinové hry, do jejichž studia nemám chuť se pouštět. Čeká mě Frysk a TAK. Frysk je hodně divoká verze dámy s minimálním počtem kamenů a ta se mi ohromně daří. Dělené třetí místo! Medaili nemám, tu má dle tiebreakových pravidel někdo jiný, ale tohle je úspěch roku!

Volný den a po něm další trojitá turnajová porce. Nová hra Trench, takové trochu šachy, je ukončena po dvou kolech, kvůli spoustě technických potíží. Do konce MSO mnoho dní nezbývá, a tak uvidíme, jestli se bude hrát někdy později. Současně hraný turnaj v ruské žravé dámě, která je jako obvykle na 3 minuty + 5 sekund na tah, a hádankový kvíz je fakt poněkud nerealizovatelná kombinace. No ale za tu randu to stálo.

Ve čtvrtek mám výjimečně jen jeden turnaj, taky moc zajímavá nová hra, Santorini. Asi si ji nadělím v krabicové verzi k Vánocům. V pátek se těším na Ovce a Frískou dámu, jenže ouha, zatímco web MSO říká, že turnaj je v pátek, herní server říká, že turnaj byl o den dřív. Co to jako je? Zrovna Fríská. Tohle se mi hodně nelíbí, nicméně s tím není možné cokoliv udělat. S ovci jsou taky drobné potíže, a tak hrajeme na menší počet kol, než se původně plánovalo, a turnaj končí navíc asi ve 3 ráno. Ještě že je pátek.

Chybějící Fríská dáma na mém kontě turnajů mě přesvědčuje k hraní Welcome to, v překladu Vítejte ve vysněném domově. Takže v sobotu hrají pět turnajů. Nejdřív trojsimultánku v Sushi Go, Hexu a Brazílské dámě a následně Welcome to společně s Pente. Sushi Go vypadá nadějně, nakonec ale mám trochu smůlu, asi dvě hry nevidětím o jediný bod (možná to byl ten knedlíček, co

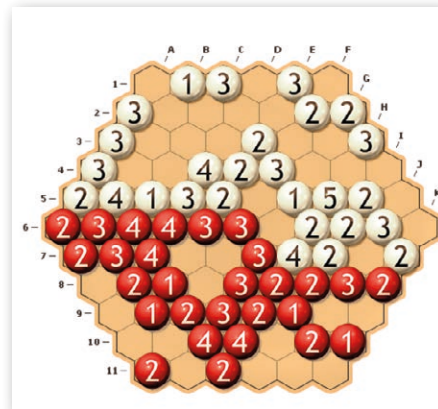
jsem měla vzít ve druhém kole místo trojité maki rolky) a v okamžiku, kdy máme všichni stejný počet bodů, jsou turnajové body za partii uděleny podle ratingu, což mi přijde hrozně nespravedlivé. Proč mám mít míň bodů jen proto, že tu hru nehraju každý den? Se zlepšením v Pentamidu se tedy definitivně loučím a už se jen modlím, abych zůstala v první stovce. Pente není špatné, Welcome to mi ale moc nesedlo, od začátku je jasné, že ho hraju jen kvůli splnění limitu 40 turnajů.

Poslední den. Zatím jsem stále v první stovce, ale bude mých 300 bodů stačit na udržení? Čeká mě Abalone, kde si věřím, a pak dvě hry, kde hraje roli i náhoda. Abalone se mi zrovna moc nedaří. Navíc u jedné partie zoufale klikám úplně jinam, než mám, aby se provedl tah, nadávám na další technickou chybu a relativně nadějnou partii nakonec prohrávám na čas. Jsem předposlední. Současně hrané Flaming pyramids se mi moc líbí, ale společně s Abalone mají překvapivě krátký čas a poprvé mě tu soupeři vyrazí od jedné partie za zdržování. Poslední hra, Marrakesh, je dle mého názoru hodně závislá na pořadí, asi dvakrát začínám, což je hodně velká nevýhoda. Naštěstí v ostatních partiích soupeři hodně hrají se mnou – tedy přesněji, dokážu vidět jejich chyby a náležitě je využít.

V pondělí a v úterý bedlivě sleduju pentamindové pořadí. V pondělí tam ještě

jsem, v úterý mizím, ale naštěstí ještě nezapočítali Pente, kde se mi dařilo, a měla bych snad poskočit o dalších 20 bodů. Ve středu už se vidím s 320.02 body na 99 místě. Tak snad už je tam opravdu všechno a už se to hýbat nebude. Koukám na moderní abstraktní pentamind a tam jsem 19., s 238.67 body. Tady jsem se tedy taky nezlepšila. No nic.

A kdopak letos vyhrál Eurogames? Cože? Zlato má Ondřej Pulec, ČR? Wow, bomba, gratuluju! Halím počítač do české vlajky a pouštím z něj hymnu na plný pecky... Jó, jsme dobří!

Den, kdy jsem NASÁval

Filip Cimburek

Když jsme s rodinou jeli prozkoumávat Ostravu, nečekal jsem, že u toho prozkoumám i část vesmíru. V Dolních Vítkovicích byl totiž Výcvikový den NASA, uspořádaný k výročí 52 let od přistání posádky Apollo 11 (po úspěšné Měsíční misi) zpátky na Zemi, konkrétně v Tichém oceánu. Mezitím astronauti zažili spoustu událostí, o kterých někdo sní, a pro někoho jsou noční můrou. Třeba takový gyroskop... Vyzkoušel jsem ho naštěstí hned na začátku své ostravské mise, byl jsem hlavně rád, že před obědem. Ve skafandru jsem zapichoval vlajku, jen lituji, že jsem si s sebou nevezl tu českou. Kromě aktivních stanovišť jsem se dozvěděl i dost zajímavostí. Například velice šokující fakt, že dnešní smartphony mají milionkrát větší paměť, než měl řídicí počítač Apolla. Pokrok nezastavíš! Děsivé je, že při přistání Apolla 11 zbývalo palivo už jen na 45 vteřin letu! Také jsem přemýšlel, jak by to bylo v dnešní době s karanténou, protože tehdy ti, co byli na Měsíci, museli po návratu v karanténě zůstat tři týdny.

Kromě NASA dne jsem byl i na dalších aktivitách a prošel jsem celý Velký a Malý svět techniky (bylo super ocitnout se přímo v prostředí, které znám z pořadu U6) a vylezl jsem i na Bolt Tower, pojmenovanou na počest běžce Usaina Bolta. Tak až nebudete vědět, kam zaběhnout, Ostrava je určitě jedna ze zajímavých možností.

Výsledky dětské mensovní fotografické soutěže

Však já to vybalancuji (Danislav Novák)

Hvězda (Leontýna Pořízková)

Prostě balance (Berenika Janotová)

Color Balance
(Soňa Kleinerová)

Bez názvu (Maxim Pálka)

Vnitřní balanc (Jana Volemanová)

Vítězům gratulujeme, ostatním soutěžícím děkujeme za jejich příspěvky a těšíme se zase příští rok!

Řádková inzerce

Nabízím **korektury a redigování textů** v češtině – seminární a diplomové práce, články, e-booky, prezentace, weby. Pro členy Mensy sleva, ceny dohodou podle rozsahu úprav a množství. Mgr. Lucie Peláková, lucie.pelakova@mensa.cz, www.pelakova.cz.

Poskytuji **služby v oblasti návrhu a vývoje webových aplikací**: technický dozor a podpora vývoje, revize webu, performance testování, analýza a návrh řešení webu, výběr dodavatele, konzultace a odborná školení. Josef Kunhart, konzultant a analytik webových aplikací, 728 151 763, www.kunhart.eu.

Nabízím **fotografické a lektorské služby** – výuka fotografování a počítačových úprav fotografií, zakázkové fotografování (dětí, sport, akce, svatby), skenování a retuš starých fotografií, výuka češtiny pro cizince (přes AJ). Ceny dohodou dle rozsahu služeb, pro členy Mensy sleva. Bc. Lenka Scheuflerová, lenka.scheuflerova@mensa.cz.

Přijďte objevit Vysočinu! Pokud rádi trávíte volný čas v přírodě, Sázavka představuje ideální výchozí místo pro vaše výlety na kole, pěšky i po vodě – a my nabízíme **útulné ubytování** až pro šest lidí. Pro více informací navštivte www.cyklochalupe.cz.

Vladimír Kutálek – předseda SIG Peníze, dlouholetý **finanční poradce**, autor na Měšec.cz. Rád Vám poskytnu své služby v oblasti celého finančního architektonického plánu (nejen investic, pojištění, úvěrů, ale i dodávek energie). Nezámená to pro Vás žádné náklady ani závazky a sami se rozhodnete, zda Vám mohu pomoci. Doporučuji zavolat nebo napsat ihned. Jen tak budu mít volný čas na to, abych Vám pomohl. 533 555 993, vlk.fin@centrum.cz, mensa.click/xx.

GlamCoding Erlebach, s. r. o. Profesionál v oblasti **vývoje webů** od jednoduchých stránek, přes e-shopy až po složité webové aplikace. Vstřícný individuální přístup, podpora 24/7 a kvalita, která vám pomůže nastartovat váš business. Sleva 10 % pro členy Mensy – pro získání slevy stačí do předmětu e-mailu napsat kód MENSA10. Kontakt: info@glamcoding.com, glamcoding.com, 739 112 620.

Byla založena **webová stránka** pravopédie.cz, která má nejen lékařům, ale i všem ostatním zdravotnickým pracovníkům usnadnit orientaci v právu. Webová stránka obsahuje sekci se stručně vysvětlenými základními právními problémy, se kterými se zdravotníci při své praxi setkávají, a dále sekci aktualit, kde jsou mimo jiné uvedeny odpovědi na aktuální právní otázky.

Máte dotaz týkající se zpracování osobních údajů? Řešíte problém týkající se **GDPR**? Nevíte si rady se zákonem o zpracování osobních údajů? Obrátte se na GDPR poradnu. JUDr. Andrej Lobotka, Ph.D., e-mail: andrej.lobotka@gmail.com. Další informace najdete na www.smart-law.cz.

Logická hra **Minesweeper Dreams** pro Android. Kromě klasiky je možné hrát trojúhelníky nebo šestiúhelníky. Hra má různé speciální herní módy a mnoho extra funkcí. Dostupné na Google Play. Užijte si hru. Radomír Odstrčil

B zsmhl sk

Z následujících slov a slovních spojení byly odstraněny samohlásky a přidány, ubrány nebo přemístěny mezery. Odhalte, co shluky souhlásek označují. Rozdělení do skupin přitom není náhodné – mají vždy něco společného.

I.

BTS WN
ND
M NGL SK
TP
NT Q BRB D
RS K
RG
B LZ
LB
R TR
NDNS
KL MB
R KSK
PRT RK
TL

II.

STP HNH WKN G
MRL NMN R
CMRND Z
DNLRD CLFF
JH NL NNN
DVD CPPR FLD
T GR WDS
GRR DD PRD
SRNW LL MS
J STNB BR
FR DD MR CR
RBRTDNR
MH TMGNDH
CCCH NL
B LLG TS

III.

J JP J
BLK LL K
JKT CHDH RCH
JNP ČKJ
BLJ DNK ŤT
BBBB K KRL CZKL BK
KBL KBK BKL
MC HŠB STV
MXP SFK
MKV PNN CMT LMN LV
CHT RKM TŘLŠC
P TMT
KLK VZP LKT
ŘKNV LMLC
PHD KZM CHK PRD

IV.

VNV DVC
MC SS CS
BN PP TT
RVR
CRPDM
SHW MSTGN
NV NVRT S
DJV
DSX MCHN
F XPS
QDPR Q
MMMM
L CT ST
MNVN CTMR
MM NT MR

Adresář

MÍSTNÍ SKUPINY

MS Brno: brno@mensa.cz, brno.mensa.cz
MS České Budějovice: budejovice@mensa.cz, budejovice.mensa.cz
MS Hradec Králové: hradec@mensa.cz, hradec.mensa.cz
MS Karlovy Vary: vary@mensa.cz, vary.mensa.cz
MS Jihlava: jihlava@mensa.cz, jihlava.mensa.cz
MS Liberec: hana.kotinova@mensa.cz, liberec.mensa.cz
MS Olomouc: olomouc@mensa.cz, olomouc.mensa.cz
MS Ostrava: ostrava@mensa.cz, ostrava.mensa.cz
MS Pardubice: pardubice@mensa.cz, pardubice.mensa.cz
MS Plzeň: plzen@mensa.cz, plzen.mensa.cz
MS Praha: praha@mensa.cz, praha.mensa.cz
MS Prostějov: prostějov@mensa.cz, prostějov.mensa.cz
MS Ústí nad Labem: usti@mensa.cz, usti.mensa.cz
MS Zlín: zlin@mensa.cz, zlin.mensa.cz

ZÁJMOMÉ SKUPINY – SIGY

Bližší informace o jednotlivých zájmových skupinách najdete na mensa.click/sig

SIG 111: Janka Unruhov, janka.unruhova@seznam.cz, sig-111@mensa.cz
SIG Aktivní děti: Milada Pytelová, 602 171 498, milada.pytelova@mensa.cz
SIG Cyklistika: Zdenka Pániková, 737 154 078, zdenka@mensa.cz, sig-cyklistika@mensa.cz
SIG Deskovky Brno: Radim Novák, 774 571 453, radim.novak@mensa.cz, sig-deskovky-brno@mensa.cz
SIG Děti Plzeň: Jana Soukupová, 603 559 649, jana.soukupova@mensa.cz
SIG Dobrovolník: Petra Holubová, 608 338 417, petra.holubova@mensa.cz, sig-dobrovolnik@mensa.cz
SIG Dračí doupě: Martin Hladík, martin.hladik@mensa.cz, sig-doupe@mensa.cz
SIG Ekologie: Vladimír Kutálek, 777 993 490, vlk@mensa.cz, mensa.click/fb-ekologie
SIG EMAG: Tomáš Blumenstein, 603 726 030, tblumen@mensa.cz
SIG Jazyky: Vítek Švachouček, 724 848 531, vit.svachoucek@mensa.cz
SIG Jihočeské nadané děti: Marta Frydrychová, marta.frydrychova@mensa.cz
SIG Junior: Vladan Havel, vladan.havel@email.cz
SIG Klub nadaných dětí jižní Čechy: Marta Frydrychová, 777 165 811, marta.frydrychova@mensa.cz
SIG Klub nadaných dětí jižní Morava: Dana Havlová, 770 177 921, dana.havlova@mensa.cz
SIG Klub nadaných dětí severní Čechy: Lucie Měchurová, 777 141 975, lucie.mechurova@mensa.cz
SIG Klub nadaných dětí severní Morava: Tomáš Blumenstein, 603 726 030, tblumen@mensa.cz
SIG Lego: Hana Kotinová, 732 142 964, hana.kotinova@mensa.cz
SIG Lišky: Milada Pytelová, 602 171 498, milada.pytelova@mensa.cz
SIG Literární tvorba: Eliška A. Kubičková, 604 329 451, elize@volny.cz, sig-literarni-tvorba@mensa.cz
SIG Logická olympiáda: Zuzana Poláková, 770 177 926, zuzana.polakova@mensa.cz
SIG Logické hry: Hana Kotinová, 732 142 964, hana.kotinova@mensa.cz
SIG Manager: Stanislav Wolf, 604 623 092, stanislav.wolf@mensa.cz
SIG MEG – Mensa English Group: Jitka Nováková, 774 349 731, jitka.novakova@mensa.cz
SIG Nihongo: Václav Brázda, vaclav.brazda@mensa.cz
SIG Outdoors: Zdenka Pániková, 737 154 078, zdenka@mensa.cz, sig-outdoors@mensa.cz
SIG Peníze: Vladimír Kutálek, 777 993 490, vlk@mensa.cz, mensa.click/fb-sigpenize
SIG Psychologie a komunikace: Karel Kostka, 603 259 095, cubeca@seznam.cz
SIG Reality Praha: Tomáš Kubeš, 608 299 286, tomas.kubes@mensa.cz, sig-reality-praha@mensa.cz
SIG Rozvoj: Tomáš Blumenstein, 603 726 030, tblumen@mensa.cz
SIG Rozvoj Intranetu: Tomáš Kubeš, 608 299 286, tomas.kubes@mensa.cz
SIG Seberození: Vladimír Kutálek, 777 993 490, vlk@mensa.cz, mensa.click/fb-seberozeni
SIG Senior: Zdenka Pániková, 737 154 078, zdenka@mensa.cz
SIG Spolujízda: Zdeněk Falář, zdenek.falar@mensa.cz, sig-spolujizda@mensa.cz
SIG Škola4: Tomáš Blumenstein, 603 726 030, tblumen@mensa.cz
SIG Technologie: Karel Jurík, 730 681 181, karel.jurik@mensa.cz
SIG Turistika: Iveta Jelínková, 607 832 331, sig-turistika@mensa.cz
SIG Věda: Stanislav Wolf, 604 623 092, stanislav.wolf@mensa.cz
SIG Vinum: Lubomír Jan Muzikář, sig-vinum@mensa.cz
SIG Zahraničí: Tomáš Blumenstein, 603 726 030, tblumen@mensa.cz
SIG Zbraně: Vojtěch Audy, 777 119 715, vojtechaudy@gmail.com
SIG Zpěv: Jiří Keller, jiri.keller@mensa.cz, sig-zpev@mensa.cz
SIG Gurmán: Tomáš Kubeš, 608 299 286, tomas.kubes@mensa.cz
Výtvarný SIG: Eva Erbošová, eva.erbosova@mensa.cz

ADMINISTRATIVA

Korespondenční adresa: Španielova 1111, 163 00 Praha 6

Administrativa (obecná), příjem dokladů, účetnictví:

Jarmila Schubert, kancelar@mensa.cz, 770 177 920

Administrace členské základny:

Zuzana Poláková, 770 177 926, sekretarka@mensa.cz

Administrativa testování:

Lucie Měchurová, lucie.mechurova@mensa.cz, 777 141 975

Bankovní spojení: č. ú. 2801689708/2010

Webmaster: Jiří Šmach, webmaster@mensa.cz

Kancelář Praha:

ČVUT – CIIRC, Jugoslávských partyzánů 1580/3, 160 00 Praha 6, 770 177 926, Lucie Měchurová, Zuzana Poláková, Petr Štěpán

RADA MENSY ČR

E-mail: rada@mensa.cz

Předseda, IT, internet:

Martin Sedláček, martin.sedlacek@mensa.cz, 602 392 662

1. místopředseda, členská základna:

Petr Mazal, petr.mazal@mensa.cz, 737 329 360

Místopředseda, aktivity, zahraničí, nadané děti:

Tomáš Blumenstein, tblumen@mensa.cz, 603 726 030

Místopředseda, Mensa gymnázium:

Petr Čavojský, petr.cavojsky@mensa.cz, 724 046 888

Místopředsedkyně, PR:

Hana Kalusová, hana.kalusova@mensa.cz, 770 177 927

Místopředsedkyně, testování, NTC a další vzdělávání:

Lucie Měchurová, lucie.mechurova@mensa.cz, 777 141 975

Místopředseda, ekonomika a administrativa:

Jiří Rak, jiri.rak@mensa.cz, 722 522 777

Členka Rady, dobrovolníci, místní skupiny:

Petra Holubová, petra.holubova@mensa.cz, 608 338 417

Členka Rady, tiskoviny a časopis:

Zuzana Kořínková, zuzana.korinkova@mensa.cz, 776 288 979

Tajemnice pro SIGy – zájmové skupiny:

Marta Frydrychová, marta.frydrychova@mensa.cz

Tajemník aktivit pro mladé:

Jan Hubert Pavelka, jan.hubert.pavelka@mensa.cz

Tajemnice pro sociální síť:

Dita Šamlová, dita.samlova@mensa.cz

Tajemnice pro merchandising:

Jana Unruhov, jana.unruhova@mensa.cz

DALŠÍ AKTIVNÍ ČLENOVÉ

Psycholog: Vladimír Marček, Ph. D., psycholog@mensa.cz

Ombudsman: Marta Švachoučková, ombudsman@mensa.cz

Internetová rada: Tomáš Kubeš (předseda), Martin Sedláček, Petr Mazal, irada@mensa.cz

SIGHT koordinátor: Zuzana Poláková, sight@mensa.cz

Testující IQ: kompletní seznam testujících najdete na mensa.click/testujici

REDAKCE ČASOPISU

E-mail: redakce@mensa.cz

SOCIÁLNÍ SÍŤ:

Instagram: mensa.click/ig

Facebook: mensa.click/fb

Twitter: mensa.click/twt

LinkedIn: mensa.click/li

MENSA GYMNAZIUM, O.P.S.

Korespondenční adresa: Španielova 1111, 163 00 Praha 6 – Řepy, 257 328 786, https://mensagymnazium.cz, info@mensagymnazium.cz

Ředitelka: Mgr. Magda Kindlová, magda.kindlova@mensagymnazium.cz

KONTROLNÍ KOMISE

E-mail: kk@mensa.cz

Zdenka Pániková (předsedkyně), Zdeněk Falář, Jiří Šmach

ČLENOVÉ MENSY ČR

Kontakty na členy Mensy ČR, kteří dali svolení ke zveřejnění údajů, najdete na webu **intranet.mensa.cz** v části Členové.

MENSA®